

DIRVA

Nr. 3

Sausis-January 9, 1963

Cleveland, Ohio

Katastrofa Vietname didėja

TRAGISKOS ŽINIOS IS VIETNAMO PRIMINĖ PASAULIUI, KAD PIETRYČIŲ AZIJOJE DAR VYKSTA KARAS. — VIETNAMEČIAI NENORI KOVOTI SU KOMUNISTAIS, NORS IR TURI 10 PRIEŠ 1 PERSVARĄ. — DĖL TO KALTAS NE TIK DIEMO REŽIMAS, BET IR AMERIKIEČIŲ NUOLAIDOS KOMUNISTAMS VISAME PASAULYJE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kubos įvykiai, Indijos užpuolimas, ir po to pašilę Maskvos-Pekino santykiai nukreipė pasaulio dėmesį nuo pietryčių Azijos. Buvo primiršta, kad komunistai, išsiterėję sau naudingas paliaubas Laose, neilsės ant laimėtų laurų, bet tuojau pat bandys eiti toliau ir visų pirma sustiprins savo veiklą pietiniame Vietname. Tik perėltą savaitgalį atėjusios iš Saigono žinios staiga parodė, kad ten, ko gero, bus atsidurta katastrofos išvakarėse.

Trečiadienį per lokalinės reikšmės kautynes su komunistiniais partizanais buvo numušti 5 amerikiečių helikopteriai ir dar 6 kiliudyti. Tai nebūtų labai aliarmuojanti žinia. Juk JAV helikopteriai, padėdami Viet-Namo kariuomenei kovoti su komunistų partizanais, atliko tūkstančius skridimų ir jų patirti nuostoliai, įskaitant ir trečiadienio, buvo labai maži. Blogesnės žinios atėjo sekmadienio vakare. Pasirodo, kad trečiadienį 200 partizanų apsupo dešimt kart didesnės pietinio Viet-Namo kariuomenės jėgos, tačiau lemtingu momentu vietnamiečiai atsisakė kautis ir tik todėl partizanai galėjo pašauti 11 iš 14 ten sutelktų helikopterų.

Toji žinia jau gali turėti labai toli einančių pasekų. Ji visų pirma paskatins komunistus, vis tiek kas stovės jų užpakalyje: Maskva ar Peipingas, (o greičiausiai abi raudonųjų sostinės) išnaudoti suduotą moralinį smūgį. Antra: Amerikoje jau pasigirdo balsų, kad Washingtonas, remdamas pietinio Viet-Namo režimą, pastatė savo prestižą ant blogos kortos, ir jei vietnamiečiai patys nenori kovoti, tai reikia juos palikti savo likimui. Tačiau po Laoso, atiduoti dar ir Viet-Namą, reikėtų

visišką pasitraukimą iš pietryčių Azijos.

Laukiant tolimesnės įvykių eigos reikia prisiminti kai kuriuos faktus. Viet-Namas, kas lietuviškai reikštų Pietų Kraštas, 1954 m. Ženevoje buvo padalintas Korėjos pavyzdžiu į dvi dalis: šiaurinę, kuri turi apie 15 milijonų gyventojų ir pietinę -- su 14 milijonų gyventojų. Šiaurinę valdo komunistai, pietinę amerikiečių remiamas prezidentas Ngo Dinh Diem. Šiaurinės dalies valdovas Ho Chi Minh, vienas iš seniausių pasaulio komunistų, iki šiol laviravo tarp Maskvos ir Pekino, bet dabar lyg ir svyra pastarojo pusėn, kas būtų visai logiška, nes Kinija yra arčiau ir pagaliau Viet-Namas beveik tūkstantį metų buvo Kinijos valdomas. Todėl Kinijos kultūros įtaka ten yra labai didelė, kas be abejo turi ir politinės reikšmės. Be to, reikia neužmiršti, kad komunistų laimėjimas pietryčių Azijoje su tokiu pat džiaugsmu sutinkamas ir Maskvoje ir Pekine. Maskva be to turi interesų, kad Kinijos dėmesys būtų nukreiptas į pietus ir pietryčius.

Pietinės krašto dalies prezidentas Diem yra faktinai diktatorius, kas, turint galvoje sudariusias sąlygas, yra suprantama. Visa nelaimė, kad jo režimas ir jis pats yra nepopuliarius. Nėra abejonės, kad jis yra didelis savo krašto patriotas ir neturi jokio noro iš savo vietos asmeniškai pasipelninti. Bet to dar neužtenka krašto sėkmingam valdymui. Priklausydamas nuo amerikiečių malonės jis ir negali griebtis tokių žiaurių priemonių kraštui valdyti, kaip Ho Chi Minh. Už tat jo priemonės yra JAV spaudoje dažnai kritikuojamos kaip ne demokratiš-

kos, o pačiame Viet-Name jų neužtenka opozicijai numalšinti. Iš kitos pusės Washingtone suprantama, kad Diemo režimo šiuo metu pakeisti negalima, nebent įvesti kokią karinę diktatūrą, tačiau Diem pasirūpino, kad nebūtų jokių populiarių karininkų.

Washingtono buvo planuojama komunistinius partizanus Viet-Name nugalėti tuo pačiu būdu, kaip jie buvo nugalėti Malajų pusiasalyje. Būtent, tos krašto dalies, kur veikia partizanai, gyventojai iškeliami iš savo gyvenamųjų kaimų į naujai pastatytus ir įtvirtintus kaimus. Jūs saugo kariuomenė iki gyventojai patys sudaro savisaugos dalinius, kurie apsaugo kaimus nuo bet kokios komunistinių partizanų infiltracijos. Tai ilgas ir brangus procesas, bet kitos išeities, atrodo, nėra. Krašte, kur gerų kelių mažai ir kurio didelė dalis yra apaugusi džunglėmis, helikopteriai pasirodė esą labai gera ir greitai susisiekimo priemonė kariuomenės reikalam. Jau atrodė, kad tie metodai galų gale atneš laimėjimą, tačiau ir komunistai iš savo pusės, įsigalėję Laose, per to krašto teritoriją gali geriau ir gausiau aprūpinti savo partizanus.

Paskutiniai įvykiai parodė, kad krašto moralė yra smarkiai kritusi. Dėl to kaltas ne tiek Diemo režimas, kiek Washingtono globalinė politika, atimanti viltį antikomunistams.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Aukščiausiuose JAV vadovybės sluoksniuose reikiama nuomonė, kad santykių su Sov. Sąjunga pagerėjimas, lauktas po Kubos įvykių, nepasirodė. Tačiau ir karo pavojus nutolo, rusams geriau supratus JAV nusistatymą ir pasiryžimą.

• Kolumbija yra vienintelė Pietų Amerikos valstybių, pilnai įvykdžiusi sąlygas, (padėk pats sau...), reikalaujamas, kad gauti JAV paskolą.

• Washingtono, esą, vedamos derybos dėl išvadavimo Vengrijos kalėjimuose tebelaikomų sukilimo dalyvių.

• Peru valstybėje imtasi griežtų priemonių komunistų subversijai pašalinti.

• Vakarų stebėtojai laukia naujų vėjų Rytų Berlyno fronte. Sausio 15 d. ten renkasi sovietiniai vadai Rytų Vokietijos komunistų kongresan. Sov. Sąjungos delegacijai vadovaus Chrušč-

TELESFORAS VALIUS

Lietuvos pajūryje (Lino rėžinys)

PRIEŠ 40 METŲ ŽYGIAVOME Į KLAIPĖDĄ

PETRAS ULĖNAS

Dirbau Liet. Šaulių S-gos Centre. Apie gruodžio vidurį K. Jurgėla pakvietė mane kalbėti. Jis prašė pasižadėti, kad niekam neprasitarsiu, kas man bus pasakyta. Buvau kviečiamas prisidėti prie Mažosios Lietuvos sukilėlių. Be svyravimų sutikau su pasiūlymu ir paslaptį išlaikiau.

Paruošimas būsimųjų sukilėlių ėjo vakarais. Trumpos dienos slinko. Atėjo šventės, Kalėdų pirmosios dienos ankstyvą rytą išėjau su būriu užmiestin šaudymo pratybų. Sugrįžau prietemoje visas purvinas, mat 1922 metų Kalėdos buvo šlapios. Šeiminiškai nustebo, pamatę mane maknotą -- kas girdi, su Tamsta pasidarė! Pasiaiškinau, kaip atrodė tinkama.

Po Kalėdų, vienos dienos vakarą, baigęs darbą, patraukiau į

geležinkelio stotį, niekam nieko nepasakęs apie savo slaptąją keilionę.

Kelionė buvo per daug nuobodų, -- traukinys valandų valandas stovinėjo įvairiose stotyse, kol, pagaliau, atvyko Tauragėn. Čia, prieš pradėdami žygį, iš klausėm vadų paskutiniuosius įsakymus ir linkėjimus laimės Vakarinės Lietuvos pajūryje...

Pradėjome ilgai lauktąjį žygį. Žygiavome per pajūrusius arimus. Siena pereita. Vietos gyventojai spoksojo į neregėtą stipriai ginkluotą civilių vyrų daugybę. Artėjant prie Lauksargės, vadas paprašė savanorių žvalgybai. Pasisiūlėme -- Augustinas Gričius, J. Jonaitis, (Vilkolako aktorius), aš ir dar pora vyrų. Žvalgai pirmieji klampojome patužusiais laukais į kalnin. Užkopę ant kalvos išvydome Lauksargę ir per ją jau zovada prajojančius mūsų raitelius. Būrys likome Lauksargės komendantūroje, komendantas Greinias (Vytauto Butotos) žinioje, o visa vilkstinė patraukė tolyn. Čia perėmėm geležinkelio stotį, paštą ir kitas įstaigas savo kontrolėn. Ramus, tvarkingas sukilėlių laikymasis, gražino vietos gyventojus į jų įprastą kasdienybę.

Vieną vidurnaktį su man priskirtu pagalbininku, Biržų gimnazijos 4 kl. gimnazistu, buvo

me išsiųsti už miestelio laukti turėjusio iš Tilžės atvažiuoti šarvuoto vokiečių traukinio, kuris turėjo sudoroti naktį užkluptus sukilėlius. Pūtė stiprus vėjas, sparčiai vydamas padangėmis debesimis, o retkarčiais pro jų plyšius akimirkliai blykstelėdavo mėnulis.

Tamsoje mudviejų įtemptos akys vis regėjo iš miško artėjančių juodą pabaisą. Vietų staugimas, vėjo draskomų medžių ošimas, kartais apgaulingai pamėgdžiojo traukinio garvežio šniokštimą. Bet, žiūrėk, tas juodulis ima ir vėl dingsta, lyg supliuska, ar skuba atgal į tamsųjį mišką. Tačiau vėl ir vėl artėja juodoji šmėkla -- norime sprogdinti paruoštas granatas -- sukelti aliarmą. Tos vizijos kartojosi neatlaidžiai, kol mūsų jausmai stipriai apsilpo ir pasirodė brėkstančios aušros pašvaistė. Mūsų vieton atvyko antra vyrų pora, o mudu traukėme poilsio. Lauktasis šarvuotis nepasirodė.

Visas kraštas su Klaipėda jau buvo mūsų laimėtas. Nebelaukėme ir bet kokio dar pasipriešinimo, tačiau saugumo rutina nepakeista. Aš savo patruliavimą tebeėinu.

Paskutiniysis manųjų vaikštinėjimų įvykis buvo man smagus ir nepaprastas. Brendų Lauksargės purvinėlį ir prieinu prie buvusios sienos. Matau -- atvažiuoja automobilis, artėja ir netoliese sienos sutoja. Regiu -- kailiniais apsirengę atvirame automobilyje sėdi ANTANAS SME-TONA ir šalia jo du Lietuvos vyriausybės pareigūnai. Pralendu pro užleistą sienos užvarą ir artėju prie man netikėtų brangių svečių! Jų akys stebi artėjančių stipriai ginkluotą civilių vyrų su apjuosta rankove plaštako platumo žaliu rankšėliu ir ant jo įspaustomis juodomis MLS raidėmis. Priartėju -- šnekina mane, sveikina laimėtojus ir spaudžia ranką... Stoju ant automobilio Dixi pakopos ir sienkame prie užvaros, amžius skyrusios Lietuvą. Ji pakyla ir Antanas Smetona su savo palyda važiuoja toliau į tikrąją Pajūrio Lietuvą, kuri buvo vadinama -- Mažoji Lietuva.

Nežinojau, ko Pirmasis Lietuvos Prezidentas atvažiuo, bet gi jutau, kad tai yra geras ženklas.

Kai Kaunas, sužinojęs Klaipėdos įvykį, paskendo vėliavų jūroje -- atspėjo dingimo paslaptį ir mano šeiminiškai.

Šiandien ir rytoj

DE GAULLE dar neatsakė į prez. Kennedžio pasiūlymą, ar Prancūzija priims Polaris raketas. Už poros dienų tai turės paaiškėti.

Jo įsitikinimu Prancūzija turi išlikti nepriklausoma nuo Amerikos, nes jai esą likimo pavesta suvaldinti Europoj svarbią rolę. Jis ilgisi tokios Europos, kuri tvarkė pasaulio reikalus, bet nelabai linkęs matyti Angliją jos sąstate, nes ji tesirūpino Europa tik tada, kai būdavo paliestas jos pačios interesas, kai Anglijos krantams grėsavo pavojus, ar tai iš Napoleono ar Hitlerio pusės.

Šiandien Europa, sako gaullistai, yra Amerikos protektoratas ir jie nori sukurti tokią Europą, kuri turėtų savo politiką, savo siekimus ir savo genijus. Pasaulyje ji turėtų užimti tokią vietą, kad kilus konfliktui tarp Vakarų ir Rytų galėtų suvaldinti arbitro vaidmenį.

De Gaulle siekia dar toliau. Jis galvoja, kad vieną dieną rusų tauta, ištroškusi laisvės, pakeis savo režimą ir nutrauks santykius su Pekinu. Tada Maskvos satelitai grįš prie Europos ir pasaulyje bus tik Amerika, Europa ir... likusis pasaulis.

Pirmoji de Gaulle reakcija į Kennedžio pasiūlymą aprūpinti Nato kraštus Polaris raketomis buvo neiški: "Mes negalime pasakyti taip, bet negalime sakyti ne!"

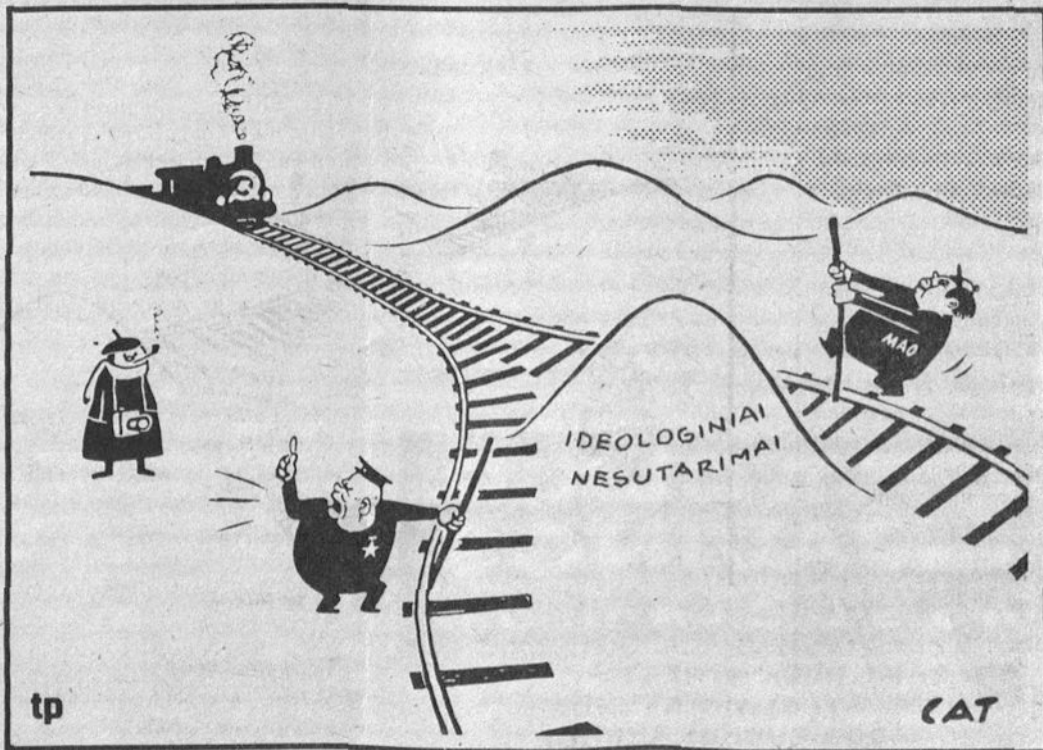
Sakoma, kad de Gaulle bandysias išsiderėti: pirma, kad Amerika laikytų Prancūziją sau lygia ir dalintųsi atominėmis paslaptimis, kaip tai daro su Anglija; antra, kad Kennedy pažadėtų Prancūzijai pilną laisvę naudotis savo atominiais ginklais.

DARBININKŲ nuotaika darosi blogesnė, -- aiškina Paleckii vienas jo artimųjų bendradarbių. -- Tu turėtumei ką nors daryti jų ūpui pakelti.

-- Ką aš galėčiau padaryti? -- sudejavo Paleckis. -- Aš jau jiems pažadėjau geresnį gyvenimo lygį, geresnes darbo sąlygas, daugiau laisvės... Ką dar turiu pažadėti?

-- Drauge, Justai, pažadėk jiems, kad tu tesėsi bent vieną jų trijų pažadų!..

(vg)

-- Vėliau mūsų bėgiai susijungs!..

Atvykusius į Australiją Juozą ir Marijoną Bachunus adelaidskiai pasitiko su gėlėmis. Nuotraukoje iš kairės Aldona Mikužytė, M. Bachunienė, Birutė Mikužytė, J. Bachunas, ALB Moterų sekcijos pirm. Reisonienė, J. Linkutė ir Lukošūnienė.

J. ir M. Bachunai Adelaidėje

Pereitų metų pabaigoje Adelaidėje įvyko visos Australijos lietuvių sąskrydis, kuriame dalyvavo per 1,000 svečių iš įvairiausių kolonijų.

Sąskrydžio centre buvo Meno dienos (pavienių ir jungtinių chorų pasirodymai, literatūros ir mu-

zikos vakarai, teatro spektaklis, meno, tautodailės, foto parodos), Sporto Šventė (sportinės įvairių šakų varžybos tarp lietuvių ir su australais) ir Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimas (aštuntoji sesija, kurios metu buvo aps-

varstyti bendruomeninio gyvenimo reikalai ir išrinkti nauji vykdomieji organai 1963-1964 metų kadencijai).

Pirmieji svečiai, kurie pasirodė šiame sąskrydyje (Australijos lietuvių jį laiko ypatingai pasisekusiu) buvo svečiai iš JAV, ponai Bachunai.

Juozas ir Marijona Bachunai pamilo Australijos lietuvių per pirmąjį savo atsilankymą prieš penkerius metus, nuolatos palaikė glaudžius ryšius, remia lietuvišką veiklą Australijoje, suorganizavo jų bendruomeninei veiklai sustiprinti Lietuviškos Širdies Fondą, išleido ne tik savo įspūdžius apie Australijos lietuvių, bet taip pat specialų leidinį "Blezingėlis prie Torrenso", kuriame, bazuojantis atskira kolonija (Adelaide) plačiam pasauly išsisklaidę lietuvių supažindinami su gyvenimu Australijoje ir Australijos lietuvių siekiais. Ne veltui tad sveikindamas juos aerodrome, Bachunų sutikimo komisijos narys V. Linkus pareiškė:

-- Sveikiname sugrįžusius namo...

O kad J.J. Bachunas čia tikrai laikomas savu, rodo ir tas faktas, jog Australijos Lietuvių

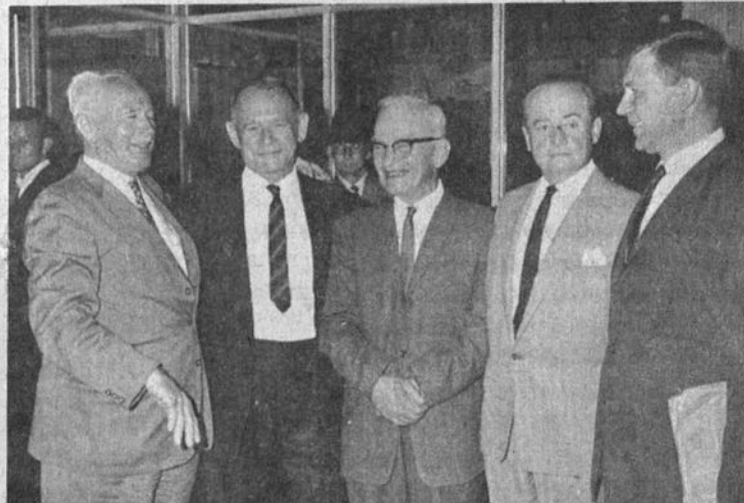
Adelaidskių grupė sutinka "grįžusius namo" J. ir M. Bachunus. Už Bachunienės stovi Moterų Sekcijos atstovės S. Jonavičienė ir Morkūnienė. Dešinėje Adelaidės lietuvių parapijos klebonas kun. A. Kazlauskas ir LB apylinkės pirmininkas inž. K. Tymukas.

A. Fišerio nuotrauka

Dar nepasiekus salės... Iš kairės: P. Lukošūnas, M. Bachunienė, Adelaidės Lietuvių Sąjungos pirm. V. Raginis, J. Bachunas, V. Radzevičius ir LB Adelaidės apyl. pirm. inž. K. Tymukas.

A. Fišerio nuotrauka

Bičiulių tarpe. Iš kairės J. Bachunas, inž. K. Reisonas, vadinamas Adelaidės Lietuvių Namų tėvu, visuomenininkas L. Garbaliuskas, su teniso rakete nesiskiria A. Remeikis ir veiklus adelaidskis J. Lapšys.

A. Fišerio nuotrauka

Bendruomenės Krašto Tarybos atstovai vienbalsiai išrinko jį Australijos lietuvių atstovu į Pasauly Lietuvių Seimą.

Adelaidskiai sutiko Bachunus Adelaidės aerodrome gruodžio 20 d. vakare kaip savo artimiausius bičiulius. Nebuvo oficialių kalbų, nebuvo liaupsinimų, bet tik širdingi pasibučiavimai, rankų pa-

spaudimai ir gėlės. Nors susirinkusių juos sutikti buvo labai daug, bet nereikėjo nieko pristatinti. J.J. Bachunas juos pažino iš pirmo savo atsilankymo.

Su Bachunų atskridimu Adelaidėn prasidėjo ir sąskrydinės nuotalkos, apie kurias bus kituose Dirvos numeriuose.

V. Radzevičius

REZOLIUCIJA KULTŪRINIO BENDRADARBIAVIMO REIKALU

Lietuvių Gydytojų Korporacijos Fraternitas Lithuanica metinio suvažiavimo Baltimorėje 1962 m. lapkričio 25 d. dalyviai išklaušę pranešimą apie kultūrinį bendradarbiavimą su okupuota Lietuva, visi vienu balsu nutarė:

1. Šiuo metu okupuotoje Lietuvoje nėra jokios laisvos kultūrinės organizacijos, su kuria būtų įmanomas laisvas kultūrinis bendradarbiavimas, nes tenai kiekviena organizacija veikia pagal nurodymus komunistų partijos, kuri savo ruožtu akiai vykdo okupanto politinių nurodymus.

2. Joks laisvas kultūrinis bendradarbiavimas ar pasitarimas net su atskirais asmenimis okupuotoje Lietuvoje taip pat neįmanomas, nes komunistų partija per savo patikimus organus kontroliuoja ne tik spaudą ir laiškus, bet ir kiekvieną į Lietuvą nuvykusį asmeninį pasikalbėjimą.

3. Esant tokioms aplinkybėms vadinamas kultūrinis su okupuota Lietuva bendradarbiavimas, kurį okupantas perša per kaikiuriuos mūsų tarpe gyvenančius asmenis, iš tikro būtų ne kultūrinis, bet politinis bendradarbiavimas,

kokio okupantas patydomis siekia, nes betkoks bendradarbiavimas, kad ir su vadinamomis kultūrinėmis organizacijomis, veikiančio-

mis tik pagal okupanto direktyvas, reikėtų Lietuvos okupacijos netiesioginį pripažinimą.

Tokį bendradarbiavimą Korporacija Fraternitas Lithuanica smerkia ir laiko jį esant lygu Tėvynės išdavimui.

Tuo pačiu metu Korp. Fraternitas Lithuanica mano, kad moralinis ir materialinis Lietuvoje gyvenančių tautiečių rėmimas laiškais ar siuntiniais, kur įmanoma, yra mūsų pareiga.

Korp. Fraternitas Lithuanica Valdyba

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LIETUVOS PAJŪRIS -- ketvirtasis 1962 m. numeris. Leidžia Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos C.V. Kanadoje. Vyr. Redaktorius A. Lymantas.

Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties proga, pravartu kiekvienam lietuviui paremti M.L. Bičiulių D-jos pastangas leidžiant Mūsų Pajūrį, kad palaikyti gyvą lietuvių meilę jūrai ir tuo pačiu Mažosios Lietuvos broliui.

Prenumeratos kaina -- 1,00 dol. metams. Garbės prenumerata -- 5,00 dol.

Redakcijos adresas: 5260 10th Ave. Rsm. Montreal 36, P.Q. Canada.

LIETUVA -- filatelistų draugijos biuletenis Nr. 10 (78). Eug. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago 52, Ill. Biuletenis draugijos nariams siunčiamas nemokamai.

BE GIMTO MEDŽIO -- Vlado Šlaito eilėraščių rinkinys. Išleido D. Britanijos Lietuvių Sąjunga, 1, Ladbroke Gardens, London, W. 11, England. 43 psl. Kaina 1,00 dol.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Statement of Condition of

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

Assets

	December 31, 1962	December 31, 1961
Cash and U. S. Government Bonds.....	\$ 5,253,346.62	\$ 3,848,716.58
Other Securities.....	200,000.00	1,148,685.05
Federal Home Loan Bank Stock.....	670,600.00	670,600.00
First Mortgage Loans.....	46,647,718.06	43,574,936.51
Property Improvement Loans.....	108,115.44	139,785.46
Office Buildings and Furnishings.....	722,163.47	513,128.18
Other Assets.....	260,038.40	326,297.84
TOTAL.....	\$53,861,981.99	\$50,222,194.62

Liabilities

	December 31, 1962	December 31, 1961
Savings Deposits.....	\$44,447,384.17	\$42,642,182.56
Loans in Process and Escrow Funds.....	1,537,212.45	1,553,665.93
Advances from Federal Home Loan Bank.....	3,000,000.00	2,300,000.00
Accumulation for Taxes & Insurance.....	216,927.63	43,873.81
Other Liabilities.....	436,996.57	143,725.38
Permanent Capital Stock.....	240,000.00	240,000.00
Reserves and Undivided Profits.....	3,983,461.17	3,298,746.94
TOTAL.....	\$53,861,981.99	\$50,222,194.62

Deposits made by January 15th
Earn Interest from January 1st

4 1/2%
Anticipated Rate

Deposits Insured
to \$10,000

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

813 EAST 185th STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio Telephone: 431-6344
Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Laikraštis
išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir
penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas
P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-
kūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKAKTIS

"Klaipėda! Kiek daug tu esi patyrusi. Kiek daug kraujo
matė tavo upė Akmena ir Marios. Nuo pat 13-jo šimtmečio, kada
tave pastebėjo istorija, tau maža beliko ramių dienų. Tu pasi-
davei geležiniam riterių kumščui, nors tave daug karžygių va-
davo: Alemantas, Gediminas, Kęstutis, Algirdas ir kiti.

Tave mindė švedų kareiviai (1629-1635), naikino rusai
(1757), ugnis pleškino tai, ką paliko priešai (1854 m. gaisras be-
veik sunaikino miestą), valdė tave ir prancūzai, kol pagaliau tu
pasipurtei, kaip skaisčiasparnė marių žuvėdra rytą saulei pate-
kėjus ir, pakilai į laisvės žydrumą. Skrajoki, Marių žuvėdra, ta-
vo ateitis skaisti!" — savo išpučiuose rašė Petras Babickas,
aplankęs lietuvių kraują atvaduotą Klaipėdos kraštą iš vokiečių
priespaudos. Dabar, nuo to didžiojo istorinio Lietuvai įvykio
sausio 15-tą dieną sueina 40 metų!

*

Mažosios Lietuvos vardas atsirado jau 16 amžiuje, pavarto-
tas kunigaikščio Albrechto patarėjo Luko Davido kronikoje, ka-
da taip gyvai reikėsi lietuviybė, kada tą kraštą visi vadino Lie-
tuva ir čia pat greta garsėjo plati ir reikšminga Lietuvos Didžioji
kunigaikštystė. Savaimė turėjo kilti mintis, kad ši, mažesnioji
Lietuva, turi vadintis Mažąja Lietuva (Lietuva, 1955 m. 7 nr.
13 psl.). Ir taip šis Mažosios Lietuvos vardas per šimtmečius iš-
liko iki šių dienų.

1918 m. vokiečiams kapitulijavus, sekančiais metais Pary-
žiuje susirinko taikos konferencija, kurioje buvo sprendžiamas
ir Mažosios Lietuvos klausimas. Oficialiai Lietuvos delegacija,
toje konferencijoje nebuvo atstovaujama, bet visokiais būdais
buvo daromi žygiai mūsų valstybės interesams ginti.

Mažosios Lietuvos dalis — Klaipėdos kraštas buvo atskirtas
nuo Vokietijos ir alijantų vardu pavestas valdyti prancūzams.
Lietuvos valstybė neseniai atgavus nepriklausomybę, užsimezgė
dar glaudesni ryšiai su Mažosios Lietuvos patriotais veikėjais
ir, savaime aišku, jų troškimai didėjo susijungti su savo bro-
liais lietuviams po viena trispalve vėliava.

Įvykiai brendo, Mažosios ir visos Lietuvos tautiečių pastan-
gos ir ryžtas atgauti šį kraštą, t. y. laisvą kelią, į jūrą, į tvirtesni
valstybės ekonominį gyvenimą didėjo, kol pagaliau atėjo lemia-
mas momentas sukilti ir patiems krauju nors dalį Mažosios Lie-
tuvos atvaduoti.

Tos dalies — Klaipėdos krašto ir uosto prieš 40 metų atva-
davimas buvo Lietuvai didelis ir reikšmingas įvykis ne vien
todėl, kad jame gyveno lietuviai, ilgus šimtmečius žiauriai ger-
manizuojami, tačiau išlikę tvirtais ir sąmoningais patriotais.
Daugelis jų plačiųjų, nepaprasto gamtos grožio Neringos apy-
linkių žvejai, ir žaliųjų lygumų ūkininkų sveiki, patvarūs, reli-
gingi ir lietuviškos sielos, ypač senesnioji karta, kaip ir čia Ame-
rikos lietuvių vyresnioji išeivių karta. Bet Klaipėdos uostas bu-
vo svarbus visai Lietuvai, kaip laisvas išėjimas į platų pasaulį,
o tai yra didelis veiksnys kiekvienai valstybei kilti ūkiniu, eko-
nomininiu ir politiniu atžvilgiais.

Klaipėdos uostą lietuviams atvadavus, per keletą metų jis
išaugo ir išsiplėtė. Daug laivų, didelis judėjimas. Kaip gėlės
plevėsavo viršum laivų stiebų margaspalvės įvairių valstybių
vėliavos. Tai svečiai iš tolimųjų ir artimesnių kraštų. Ir mūsų
trispalvė čia kukli — kaip ir tinka šeiminingai, anot rašytojo
P. Babicko.

*

Nuo jūros eina mūsų žemė, iš amžių kyla mūsų tauta.
Ir vėl garbinga laisvė švinta kovos ir darbo atkurta,
Mūsų sūnų krauju apginta lig jūros eina mūsų žemė,
— džiaugėsi visa Lietuva kartu su poetu Putinu.

Amerikos lietuviams tenka garbė savo tarpe matyti šio isto-
rinio mūsų tautos įvykio — Klaipėdos atvadavimo vyriausiąjį
vadą Generalinį Konsulą Joną Budrį, kurio nepaprasta drąsa,
sumanumas ir savo tautos atžala — jaunimu pasitikėjimas kovą
laimėjo, atidarydamas visai Lietuvai vartus į jūrą, į platų pa-
saulį.

Garbė mums taip pat savo tarpe turėti ir visą eilę kitų as-
menų, kovojusių už mūsų pajūrio — Klaipėdos krašto laisvę.

Jūra! Kur tik žiūri — mėlyna jūra, — deklamavo Lietuvos
jaunimas, kūrė poetas rašytojai.

Kvėpuojį gaivinamą jos oru, žvelgi į viliojančius, melsvus
tolių, šypsodamas merkie nuo skaisčių saulės spindulių ir
jauti, kaip kažkokiais virpesiais banguoja kūnas, jauti, kad toj
nuostabioj gamtos stichijoj Tavo gyvenimas tik dulkelė, tik men-
kas lašelis ir, vis dėl to, kaip gera, kad gyveni (Gintaro kraštas.
63 psl.), — deklamavo, dainavo kiekvienas lietuvis nepriklausomy-
bės laikais.

E. Čekienė

UŽSAKYKITE GĖLĖS TELEGRAFU
Gėlės visomis progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339

Cleveland 3, Ohio

Laiškai iš Paryžiaus

APIE KALĖDAS IR JŲ SENELĮ

SUGRĮŽTANT...

Knietai rašyti. Lietuviškai sa-
viems. Įspūdis -- greičiausiai
klaidingas -- kad turi kažką pa-
sakyti, kad reikia pasakyti. Sa-
viesiems. Kaip buhalteris, grįžęs
po dienos darbo, pasakoja savo
šeimai prie vakarienos stalo vis-
sus smulkiausias, bereikšmius
savo dienos nuotykius.

Nežinau, kaip tai išaiškinti.
Turėjau, tur būt, rašytojo pašau-
kimą ir neišnaudojau. Užtat ir
kutena delnų. Pašaukimas ir ta-
lentas, žinoma, du skirtingi daly-
kai. Kiek dvasiškių, pavyzdžiui,
su pašaukimu ir kiek iš jų išei-
na į šventuosius.

Paradoksalu atrodo, iš pirmo
žvilgsnio, kad toks mano atlie-
tuvėjimas sutapo sugrįžimui į Pa-
ryžį, -- kiekvienas žmogus, sa-
ko, turi dvi tėvynes: savąją ir
Prancūziją. Na, o beto, Prancū-
zija turi Paryžį. Tai šis tas.
Paryžius mat, mano giliu įsiti-
kinimu, yra miestas, gal vienin-
telis pasaulyje, kuriame žmogus
gali palyginant gerai jaustis, bū-
damas vienas. O mokiėti ir galė-
ti būti vienu vistik didelis daly-
kas: suvedi tada sau sąskaitas ir
su savimi, ir su gyvenimu, ir su
kitais.

Bet grįžti į Paryžių mums bu-
vo drauge ir grįžti į lietuvių
tarpą. Nedaug yra tų lietuvių, po-
ros šimtų gal nepriskaitys, bet
vistiek yra. Ir kai patenki kur į
subuvimą, taip ir nustembi: apli-
nkiai tave žmonės tik lietuviškai
kalba.

O vis dėlto svarbiausia tai,
kad mes paryžiečiai turime sa-
vo kleboną. Žinoma, visi jūs ten,
Amerikoje, turite po kleboną.
Bet mes turime kleboną mums
atitinkantį, pagal mūsų išmiesas,
Prancūzijoje pagaminatą, o tai re-
tas dalykas. Tik vieną dar pana-
šų kunigą pažįstu tarp lietuvių --
tai jaunąjį Audrį Bačkį. Sunku pa-
sakyti, kuo prancūziško tipo ku-
nigas skiriasi nuo amerikoniško-
jo, pavyzdžiui. Apie tai vėliau bū-
tų plačiau pašnekėti. Pirmojimi-
tis, kuri ateina: prancūzas kunig-
as stengiasi visų pirma būti
krikščioniu, o tik po to -- kuni-
gu.

Kaip ten bebūtų: mūsų kunigas
mane nupirko labai lengvai ir pi-
giai. Buvome tada dar naujaku-
riai ir gyvenome, galima sakyti,
ant neatkalto dėžiu. Bet kai jis
atėjo ir po valandos labai jau
sunkaus įėjimo į temą man iš-
dėstė, kad jam reikia žmogaus
pakaibėti lietuviškai ir prancū-
ziškai apie Maironį -- net ir min-
tis neatėjo, kad galėčiau atsisa-
kyti. Jam nepatogu buvo prašyti,
o man -- atsakyti.

Taip ir prasidėjo iš naujo ma-
no lietuviškoji veikla. Pasakiau
prakalbą apie Maironį. Ką gi
žmogus gali pasakyti apie Mai-
ronį kokiai šimtainei lietuvių, la-
bai jau skirtingų pagal amatą ir
mokslą, socialinę klasę ir pasi-
nešimą? Pasakiau, kad Maironis
išmokė mus tėvynę mylėti. Tu-
rėjau paaiškinti, kaip, pagal ma-
ne, reikia Paryžiuje gyvenant, tą
tėvynę mylėti.

Patikėjo man žmonės ar ne,
nežinau. Žinau tik, kad tuoj po
ceremonijų mane suvalkiečiai at-
pažino ir -- ant alaus pavadino.
Ne alaus, bet Alzasos vyno -- bet
tai nesvarbu. Svarbu, kad prie bu-
feto greitai tarp savųjų pasijuto-
me. Vyriausias iš mūsų -- 1904
m. revoliucionierius, paryžietis
jau nuo 1913 m., o kalba lietuvi-
škai gražiai, ne kalba, o gieda,
kaip tik vieni suvalkiečiai moka
kalbėdami giedoti.

-- Gražiai, ponuli, pakalbė-
jai, sako man protėvis, užtat ir
dovanoju: bet jau nereikėjo apie
Maironį kalbėti: kunigas! O ku-
nigai tai pati didžiausia Lietuvos
nelaimė.

Kiti, žinoma, puolė ginti Mai-
ronį. Viena aišku: kaip besisteng-
si, vistiek visiems netiks.

Viskas tad prasidėjo nuo Mai-
ronio: ir noras lietuviškai kal-
bėti, ir rūpestis su kuo kalbėti,
į ką kreiptis.

Rašiau kadais -- kun. Pruns-
kio paprašytas, į Draugą: tai
kairiesiems nepatiko. Rašiau į
Darbą: tautininkai nustojo my-
lėti. Kaip išaiškinti, kad žiūrint
net ne iš Sirijos, bet ir iš Pary-
žiaus, visi tie politiniai kivrčiai
-- nors gal ir labai naudingi lie-
tuviškai veiklai palaikyti tam tik-

ruose sluoksniuose -- labai jau
tolimi atrodo.

Sužinojau, kad Jonas Čiuberkis
Dirvos redaktoriui pasidarė.
Nutariau jam parašyti. Visgi jau-
nystės draugas, geros širdies,
linksmų plaučių ir tolerantiškų
nuotaikų vaikinai. Ir pasitiki-
mą įkvepia: supras, kad žmonės
nevisi vienodai galvoja, kad tie
patys dalykai iš Clevelando ir iš
Paryžiaus žiūrint netaip pat kar-
tais gali atrodyti.

Štai tad ir pradėtu pasikalbė-
jimus su Dirvos skaitytojais.

Skaitytu laikraštyje, kad
geri trys tūkstančiai Pary-
žiaus vaikų pasuntė šiais
metais laiškus su sveikini-
mais ir pageidavimais Ka-
lėdų Seneliui; kad nemažas
jų skaičius, rašydami adre-
są, pridedavo: ant sputniko.

Reiškinys nėra specialiai
europietiškas: esu tikras,
kad Amerikoje vaikų, susi-
rašinėjančių su Kalėdų Seneliu,
skaičius muša visus
rekordus. Tai mūsų bedie-
viškų laikų reiškiny. Ir
man norisi protestuoti šv.
Nikalojaus -- tikro Turki-
joje gimusio ir gyvenusio
šventojo -- vardu: nors kai
kuriuose kraštuose jis dar
ir užsiiminėja vaikais, bet,
bendrai paėmus, jo pareigas
uzurpuoja anoniminis, jo-
kia religijai nepriklausąs
Kalėdų Senelis.

Krikščionims reikėtų tuo
susirūpinti: ne tik kad kai
kurie šventieji išeina iš ma-
dos, bet jų vietoje milijonai
krikštytų vaikų praktikuo-
ja naują religiją: su dog-
momis ir liturgija, su tiki-
niais (vaikais) ir dva-
siškija (tėvais).

Negalima, žinoma, saky-
ti, kad šventųjų reikšmė
visai nyktų: kai kur jie
visai gerai laikosi. Štai,
pavyzdžiui, Turkijoje šiais
metais dar mačiau naujus
muzulmonų valdžios lėšo-
mis atspausdintus gražius
plakatus su Dievo Motinos
paveikslu ir atsišaukimu
keliomis kalbomis: visi va-
zinokite į Turkiją aplankyti
švenčiausios Panelės miri-
mo vietas. Du prancūzai, tė-
vai pranciškonai, kuriems
pavesta prižiūrėti koplyčią,
tiesa, abejoja, ar Jinai čia
numirusi ar ne, bet krikš-
čionių ir muzulmonų minios
plaukia, atvesdamos su sa-
vimi, kaip kadais gerasis
Evangelijos laikais, ligonius
ir šėtono apsestuosius -- ir
stebuklai kartais įvyksta.
Nemaža žydų mačiau Egipte,
nemaža muzulmonų Tur-
kijoje, kurie tiki į šv. Anta-
ną Paduvietį, ir patenkinti
juo: nors tai ir labai spe-
cializuotais šventais, bet
savo srityje, sako, jam nie-
ko prikišti negalima: pa-
mesti žiedai ir apyrankės
atsiranda, kartais, sako, net
ir prarasta meilė mergai-
tėms iš naujo nusišypsos.

Užtat, tokių faktų aki-

Algirdas J. Greimas

mo, ir didžiausias prancūzų
sociologas, Claude Levi-
Strauss, parašė ta proga
studiją apie Kalėdas ir jų
Senelį. Pasirodo, kad Kalė-
dų Senelis ne toks jau nau-
jas išmisas, kaip atrodo,
kad ir pačios Kalėdos -- tai
tik krikščionybės naujiems
pareikalavimams pritaikyta
pagoniška šventė, sutinka-
ma beveik visose taip vadi-
namų laukinių žmonių civi-
lizacijose. Nuo pat žmoni-
jos aušros, kiekvienais me-
tais, pasibaigus rudeniiui --
senatvei -- ir žiemai atvė-
rus duris į ateitį -- į vai-
kystę -- seneliai ir vaikai
susirenka ir "susibuntavo-
ja" prieš suaugusių, visuo-
menę valdančių žmonių kar-
tą.

Moksliniais įrodinėjimais
neimsiu čia jus varginti.
Viena įdomu: krikščionybė,
kai jinai buvo besiplečianti,
kovojoanti Bažnyčia, nesi-
varžė priimti, sau prisitai-
kinti pagonių papročius ir
šventes. Tokio pat atjaunė-
jimo ženklai matėsi ir da-
bartiniame Vatikano Suva-
žiavime: Afrikos vyskupai
siūlė priimti ir pritaikinti
kai kurias fetišistų ir ani-
mistų apeigas ir ceremoni-
jas. Atrodo, kad vyskupų
dauguma tam palanki.

Jaunimui tai, greičiausiai,
patiks, reikia tikėtis net,
kad tikinčiųjų skaičius baž-
nyčiose padidės. Įsivaizduo-
kite sau, sekmadienio mi-
šioms pripildytą bažnyčią:
staiga, vietoj Jono Sebas-
tiano Bacho mišių, pasigir-
ta negrų tam-tam būgnai ir
džazzo melodijos. Įspūdis
neblogas, ir sekantį sekma-
dienį bažnyčios jau lūžtu
nuo jaunimo.

Na, bet kol kas tai tik
graži svajonė.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad
atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie At-
lanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame
viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel.
PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus
maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras.
Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams.
Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

DAR DĖL NIEKATROSIOS GIMINĖS BŪDVARDŽIŲ

P. Skardžius Gimtojoje Kalboje (1962 m. Nr. 3 (17)) rašo: "Kaip iš V. Kavalitno straipsnio (Dirva, 1962.6.20) matyti, kai kas jau nebesupranta niekatrosios giminės būdvardžių ir taria juos atsi-radus "per nesusipratimą". Bet iš tikrųjų tai nėra joks nesusipratimas, o gūdnas žilosios senovės palikimas. Kaip rodo prūsų kalba, seniau ir mūsų kalboje buvo vartojama ne tik niekatrosios giminės būdvardžių, bet ir daiktavardžių..."

P. Skardžių nuoširdžiai gerbiu ir neabejoju didele jo erudicija -- tai liudija moksliniai jo darbai. Tačiau šiuo atveju čia kyla keletas formalinio -- loginio pobūdžio klausimų. Visų pirma, ar

tai, kad prūsų kalboje buvo vartojama niekatrosios giminės daiktavardžių, reiškia, kad jų būtinai turėjo būti ir lietuvių kalboje? Tokiam teigimui būtina neabejotinos vertės premisa, jog yra tikra, kad lietuvių kalboje buvo tiek pat daiktavardžių giminų, kiek jų buvo prūsų kalboje. Toks teigimas negali būti paremtas nei gyvosios kalbos faktais. Jei kuris žodis ar jo forma yra vienoje tarmėje, ar jis būtinai turi būti (ar būti buvęs) ir visose kitose tarmėse? Kiek pvz., plačiai Lietuvoje yra vartojamas dzūkų laidzyc (melžti)? Nėra pagaliau nei išvestinė-hipotezinė *medu lytis pakankamas pagrindas kategoriškai teigti, kad lietuvių kal-

boje tikrai buvo niekatrosios giminės daiktavardžių.

Žinoma, jei lietuvių kalboje kadanors buvo niekatrosios giminės daiktavardžių, turėjo būti ir tos pat giminės būdvardžių. Aš ir neteigiau jų nebuvo. Mano minėto straipsnio pagrindinė mintis: nėra lietuvių kalboje niekatrosios giminės daiktavardžių, nėra nei tos giminės būdvardžių jų ypatumams žymėti.

Pirmąja mano teigimo dalimi, rodos, niekas abejoja ir negali -- niekatrosios giminės daiktavardžių lietuvių kalboje tikrai nėra. Antroji gi mano teigimo dalis -- nėra lietuvių kalboje niekatrosios giminės būdvardžių -- remiama ne lyčių gražu, šilta, tamsu ir kt. išorine forma, bet jų funkcijomis bei reikšme. Prieveiksmis yra tam tikras veiksmazodžio būdvardis. Kai sakome: gražu, buvo gražu ar bus gražu..., žodžiu gražu modifikuojame vieną ar kitą veiksmazodžio būdį lyti. Šie ir panašūs posakiai turi prievieksminę reikšmę (locution adverbialę).

Ir P. Skardžius savo straipsnyje nenurodo pavyzdžių, kur šios lytys būtų vartojamos būdvardine reikšme. Vienur "būdvardinės niekatrosios giminės (neutrinės) lytys gera, nauja, sena, brangu, gardu, gilu ir kt. vartojamos be tiesioginių pažymimų žodžių ir tam tikra prasme yra daiktavardinės reikšmės, t.y. jos tiesiogiai nežymi daikto ypatybės, bet reiškia, pasakytume, pačią ypatybę daiktyje, substanciją, pvz.: gera (gerybė, geras) eina toli; juoda baltą (juodumas baltumą) ēda..."

O kitos "kai kurios neutrinės būdvardžių lytys savo reikšmėmis suartėja su atitinkamaisrieveiksmiais, ir todėl jos kartais jau pakaitais vartojamos surieveiksminėmis lytimis, pvz.: gera gerti, bet sunku pagirti, gera senti iš pilno aruodo ir gerai kurti ugnis priešauso kelmo..."

Kurios bebūtų lytys gražu, gera, tamsu, ramu ir kt. kilmės, dabar jos vartojamos prievieksmine reikšme. Tik, prieidžiant, kad jos yra buvusios niekatrosios giminės būdvardžiai, čia vėl kyla klausimas: ką lietuvis vartodavo šių lyčių vietoje, kai jos tebuvo vartojamos su savo pažymimaisiais žodžiais? Juk ir kadanors gūdnoje senovėje jam kartais turėdavo būti ir gražu ir šalta ir tamsu. Ir ši procesą, ši jutimą ir jautimą turėdavo gi jis kaip nors išreikšti.

Galbūt šios lytys išstūmė kurios nors prievieksnius ir užėmė jų vietą? Bet gi nelengva šandien būtų prileisti, kad pvz., išnykus rusų kalbos niekatrosios giminės daiktavardžiams, teliktų

šios giminės būdvardžiai, išstūmtų šiandien vartojamus prievieksnius ir vietoje zdes svetlo atsirastų zdes svetloe. Šiuo keliu nenuėjo nei prancūzų kalba: išnykus neutrinės giminės daiktavardžiams, apie XIII šimtmetį išnyko ir neutriniai būdvardžiai, nors kaip kurie vyriškosios giminės būdvardžiai beasmeniniuose posakiuose vartojami prievieksmiškai: il fait beau, il fait bon, il fait noir (gražu, gera, tamsu).

Nepergeriausia, kai iš sakinio tepaimami du žodžiai ir prievarta pajungiami savos minties tarnybai. Neskaiciusiam mano straipsnio gali atrodyti mane teigius, jog lytys gražu, gera, ramu ir kitos apskritai atsi-

radusios per nesusipratimą. Trumpumo dėlei čia pakartojų paskutinį savo straipsnio sakinį: "Į mūsų gramatikas ir apskritai į kalbos mokslo veikalus niekatrosių būdvardžių giminė, atrodod, bus pakliuvusi per nesusipratimą".

Taigi, kaip matyti, mano straipsnyje tėra kalbama tik apie gramatikas ir mokslo veikalus. Gi nei lietuvių kalbos gramatikos, nei juo labiau mokslo veikalai gūdnos senovės nesiekia. Be to, būdvardis vienas neegzistuoja. Jis tik drauge su pažymimu žodžiu -- daiktavardžiu tegali turėti tam tikrą reikšmę, sąvokinį vaizdą (imago conceptionis). Sunku tikėti, kad tas kurs pirmasis šias lytis prisky-

rė prie būdvardžių, tikrai jautė savo dvasioje, mintyse, sąvokinį jų vaizdą. Daug lengviau prileisti, kad šios lytys, kurios, be to, labai patogiai išsilygiuoja pagal visas tris lotynų kalbos būdvardžių giminės: bonus, bona, bonum (geras, gera, gera), dėl savo formos, dėl išorinio panašumo buvo priskirtos prie būdvardžių.

Pabrėžiu, kad aš nekalbėjau ir nekalbu apie šių lyčių kilmę, bet tik apie jų reikšmę, kuri tikrai nėra būdvardinė. Gi, jei žodžių skirstymo kalbos dalimis pagrindas yra jų reikšmė, ar nėra nesusipratimas lytis gražu, gera, ramu, tamsu... laikyti būdvardžiais?

VACYS KAVALIŪNAS

SAVINGS DEPOSITS

Effective January 1, 1963

EARN **4 1/2%**

...and All Deposits
made by
JANUARY 15th
Earn Interest from
JANUARY 1st!

Anticipated
Rate

**ST. CLAIR
SAVINGS**

• 813 EAST 185TH STREET • 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE • 26000 LAKE SHORE BLVD.

Kelias į kairę

ALĖ RŪTA

Dirvos konkurso premijuotasis romanas

(34)

Pasikeliu nuo akmenio ir atsėdau tiesiai ant žemės. Ištiesiu kojas ir lazda pasidedu šalia. Kai prie žemės kūną priglaudžiu, lyg ir pajaučiu. Užmirštu, kad šlubas, kad koją maudžia...

Atgyk, žemele, atgyk. Palinksmink mane. Mane senį... Netruks, pašauksi. Visos gyslos jau sako, visi raumenys, suglebę ir nebestiprūs, — jau traukia žemyn. Pašauksi. Atsigulsiu, išsitiesiu ir ilsėsiuos. Jei gi Dievas žemę sutvėrė, tai Jis geras. Mylėdamas žemę, atsidūsėju ir jos Tvėrėjui...

Uvel, žemė pavasarį atgyja, atjaunėja, vėl kaip buvus. Kaip anais metais. Bet žmogus nebeatjaunėja. Taigi. Sublizga saulė guviau, tai ir pats lyg pakeli akis. Lyg ir kraujas sukunkuliuoja. Bet stojiesi — ir reikia lazdos. Nebepašokinėsi, kaip jaunas. Žemė kas pavasar atgimsta ir gimdo, o tu kasmet po truputį miršti... Uvel, uvel. Nuėjo Pranas. Nueisiu aš, netruks. Pasibaigs ir senelės vikrumas, ir ji kada kris. Visus myli, visus atjaucia. Kai linksma, tai kvatojas; kai koks rūpestis, nenustygsta iš neramumo, — tokie krinta širdim. Mano senelė. Morta. Vis maniau, kad ji nepasens. Būdavo, maišus grūdų — tik švilpt! Kaip vyras! Smulki, bet jos raumenys — kaip akmeniokai. Oi, buvo merga!

Uvel, ir ji virsta pelenais. Rankos nebestiprios. Ir protas — nebe tas. Būdavo, dolerį tik vynioja ir kišenėn; o dabar — atvynioja ir centais paleidžia... Nebeutuokia. Užsimiršta. Išlaidi pasidarė, minkšta-

galvė. Tų šelpiamųjų aplink ją... Taigi. O maniau, kad Morta bus titnaginė. Nag, negaliu labai skystis: gražiai pergyvenom didžiumą gyvenimo. Dirbom ir dirbom. Taupėm, nešėm į viena. Dabar jau galėtume pailsėti. Bet, va, ilsėkis tu, kad nori! Sukrito Pranas, turiu stoti jo vieton. Ir už save ir už jį turiu dirbti. Seniokė gal to ir nesupranta. Tėvai, ilsėkis. Tėvai, nebeslūbuok laukan. O kur tu sėdiniuos, kai nebėra kam dirbt, o darbų nemažėja? Ir mano spėkos nebe tos. Tai ir turi klibinkščiuoti nuo sutemos iki sutemos, kad visur suspėtum. Ne, saulele, kaitink nekaitinus: visa tu atjaunini, tik ne žmogų.

Uvel, užteks, kaip katinui, šildytis. Išglebau ir aš. Dirbti reikia. Su traktorium į lauką išsitempt. Pasėlius užbaigt. Namie — vištide sutvarkyt, tvartus išmėžt, krūvas šiukšlių sudegint, mokesčius apmokėt... Mano senelė — vištos galvelė... Anąkart, žiūriu, drykst drykst elektros sąskaitą. Girdi, velniai tie, šėtonai: per dažnai mokėti prašo. Suplėšysianti jų tą popieriuką, tai nė mokėti nereikšią... Atėjo paskui padidinta suma. Ką tu padarysi. Jie savo atsiima, negalvok. Morta mano, kad liežuviu ar užsispyrimu nugals. Ne! Darbu. Tik darbu tu, nemokytas žmogau, ant dolerių atsisėsi. Dirbk ir dirbk. Gali ar negali, — dirbk. Ligi numirsi — dirbk. Pranas dirbo, iki liga pririetė prie žemės. Dabar man — dviguba našta. Dar ta Marė...

Išiklausau. Nagi, senelė jau kiauksi. Šaukia mane valgyti. Einu, jau einu. Tylėk.

Oi, kaip sunku atsikelt! Še, tau, boba, devintinė! Prilipau prie žemės, net drabužiai atidreko. Saulelė ir usą įkaitino. Apsalau. Dabar jau blauzdą diegia! O kas bus paskui? Ir šlaunis nutirpusi. Sako: Dieve, duok sveikatos. Kaip gi ir Dievas duos kvailam? Atsidėdau, kur nereikia. Žemelė dar apydrėgnė. Galvoj — vėjai. Dirbk, seni, o ne mintis mąstyti! Tegu mąsto mokytoji, kurie knygomis užsiima. Tie, vistiek, dar-

bui netikę. Kaip, va, Antanas. Mano sūnus. Užsiauginom dykaduonį... O tu, vargo žmogau, dirbk, krutėk, tai dar žmogumi būsi. Kitaip — supuvęs keltas. Žmogui paspirti nevertas.

— Einu, Morta, einu! — atsiliepiu iš tolo senelės ūbavimui.

Vis šaukia, neastoją. Gal nusivėlinau.

Šlama kiemo medžiai. Kiek čia mūsų darbo sudėta! Ja, šlamėkit, šlamėkit. Ką daugiau veiksit. Sodinom su Pranu, laistėm, kol prigydom. Šlamėkit. Aš vis galvojau apie gojelį prie mano tėvėlių namų, vis jį atsimindavau. Būdavo, išeini — šnara, ošia, lapeliai mirguliuoja, paukštės gieda. Kad ramu, kad galva pailsi... Uvel, čia, Amerika, yra pinigų, bet gojelių mieste nepamatysi. Tiktai, kai farmos įsitvėrė, pasidarėm sau ir čia Lietuvą. Ir ką jie mums padarys! Pirkom apgriuvusią, pliką šalia kelio pamėklę. Bet žemė gera. Savo rankom, prakaitu įsikūrėm čia Lietuvėlę. Šlamėkit, šlamėkit, kaip gojėly. Užaugot, medžiai, išbujojot, viršūnės tik atsilošus bematai. Bet moteriškos žolynas apleido. Reiks man apravėt, ar ką. A, tos moteriškės! Senė jau lyg ir pritingi, lyg ir pavargsta. O Marė... Nežinau, nei ką galvot, nei ką sakyt. Vaikai, vaikai! Še, tau paguoda, ramstis senatvė! Nebetikę šių dienų žmonės, kitaip galvoja, kitaip elgias. Dabar ir Marė: pinigų duok vaistams, daktarai plėšia, o pati jokio darbelio nebeišlaiko. Sakytum, tegu būva namie ir ilsis, duonos užteks. Bet kad namie nerimsta, vaidijasi, verkia, iš galvos eina. Ir gyvenk tu žmogus! Va, tau ir vaikai. Ta viena duktė, o ir ta — kaip košė. Tas vienas sūnus, ir tas — kaip gojėly paukščiokas: čiuaba, skraido, o naudos nesimato. Gerai dar, kad jo patį kitokia. Bet Danguolė irgi: Marė stumdo, močia moko, mane moko, nuolat čia įlindusi... Anot Prano: ko ji iš mūsų nori? Jau ir man nebepatinka.

(Bus daugiau)

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium
quality always
... popular prices
everywhere!

**Stroh's
BEER**

light
smooth
fire-
brewed

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

'KOJINĖS' LOS ANGELES SCENOJE

ANTANAS RŪKAS, "Kojinių" komedijos autorius.

DALIA MACKIALIENĖ vaidins šeiminkę Andželiką.

ONA MIRONIENĖ, buv. Atžalyno teatro aktorė, Los Angeles scenoje vaidins pirmą kartą.

JUOZAS RAIBYS vaidins senbernį Lukošį.

JUOZAS ANDRIUS, Los Angeles Dramos Sambūrio aktorius, vaidins senbernį Džeką. L. Kančausko nuotraukos

nas Rūkas parašė Chicagoje ir ten ji buvo pirmą kartą suvaidinta.

Lietuvių enciklopedija, aptardama Antano Rūko kūrybą, pastebi, jog dramatinėje kūryboje autorius linkęs į komišką žanrą. Jo dramatiniai kūriniai pasižymi sceniškumu, charakterių įdomumu ir lyrinio atspalvio.

Los Angeles scenoje Antano Rūko komedija "Kojinės" niekada nebuvo vaidinta. Taip pat ir tos komedijos aktorės Dalila Mackialienė ir Ona Mironienė dar niekada nėra Los Angelė vaidinusias. Abi jos turi nemažą scenos darbo praktiką, yra vaidinusias įvairiuose lietuvių teatruose. Jų iniciatyva sausio 20 dienos parengimui parinkta Antano Rūko komedija. Kiti du komedijoje veikiantieji aktorai -- Juozas Andrius ir Juozas Raibys -- jau yra anksčiau Los Angeles scenoje įvairiuose spektakliuose matyti.

Los Angeles lietuvių surengia nemažai gerų koncertų ir balių, tačiau vaidinimų, pagal tokią gyvą ir veiklią koloniją, mažai. Lietuvių nuo seniai vaidinimus mėgsta, todėl Susivienijimo Lietuvių

Amerikoje 75 kuopa jau kelinti metai kartą per metus surengia vaidinimą. Sausio 20 d., 3:30 val. po pietų losangeliečiai atsilankydami į "Kojinių" komedijos spektaklį pagerbs tuos teatro meile degančius vaidintojus, kurie aukoja savo laiką vienam iš šių tikslų -- lietuvių išveivijoje išlaikymui. Vaidinimai žadino lietuvių susiprasti, tautiniai atbusti, lygiai dabar teatras išveivijoje reikšmingas.

Kalifornijos lietuviai ne kartą yra įrodę, jog myli teatrą ir gausiai suvažiuoja iš įvairių miestų. Šį kartą "Kojinių" vaidinimu yra didelis susidomėjimas, nes komedija lietuvių autoriaus, komedijoje pirmą kartą pasireiškė stiprios moterų vaidybos ir režisūros jėgos. Be to, greit Los Angelė kito vaidinimo nenumatoma, tad sausio 20 d. yra reta proga pamatyti linksną, geros vaidybos komediją.

Vaidinimui dekoracijas ruošia Algis Žaliūnas.

Po vaidinimo M. Krafto orkestrui grojant šokiai, užkandžiai ir baras.

(kj)

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

• Algirdas ir Laima Bo-reišiai gruodžio mėnesį persikėlė iš Detroito į Los Angeles. Tautiniams namams padovanavo didelį įremtą žalgirio mūšio paveikslą. Tai dailininko J. Mateikos paveikslas reprodukcija.

• Virginija Dičiūtė ir Antanas Brewin per Kalėdas susituokė. Antanas Brewin yra lietuvius, bet gerai išmokęs lietuviškai. Dainuoja parapijos chore ir abu jaunieji lanko Br. Budriūno muzikos studiją. Adolija Dičiūtė-Trečiokienė, Lietuvos operos solistė, Virginijos Dičiūtės teta, buvo atvykusi į Los Angeles ir bažnyčioje per jungtuves giedoję.

• Jūratė Šaltenytė ir Normanas Kades gruodžio 26 d. susituokė. Jūratė Šaltenytė gimusi Lietuvoje, o Normanas Kades Amerikoje. Abu dalyvauja lietuvių losangeliečių organizaciniame gyvenime.

• Petras Linkus ir ponija Linkuvienė, gyvenę Chicagoje, o dabar Michigan valstijoje turį vasarvietės būtinį, Kalėdų šventės ir Naujų metų atšventę Kalifornijoje. Dalyvavo įvairiuose lietuvių parengimuose. Apisistoję buvo Santa Monica mieste pas J. Švaistą-Balčiūną ir Aleksandrą Balčiūnienę.

• Dan Kuraičio pranešimo apie Lietuvą ir filmų pažūrėti susirinko daugiau kaip 300 Los Angeles ir apylinkių lietuvių. Dan Kuraičio prakalbą parapijos salėje gruodžio 29 d. surengė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 75 kuopa.

• Rūta ir Petras Sakai gerai verčiasi motelio biznyje. Indio, Calif.

• Pranas Dovydaitis su žmona ir dviem studento amžiaus sūnumis Kūčių dieną iš Brazilijos atskrido į

Kaliforniją ir apsisistoję brolio Vinco Dovydaičio namuose, El Monte, Calif. Kalifornijoje jie pasiliks gyventi.

• Juozas Bulota, 53 metų, širdies liga mirė gruodžio 27 d. Gimęs buvo Illinois valstybėje. Vertėsi "real estate", apdraudų ir kitų patarnavimų bizniu. Buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 75 kuopos narys.

• Buvę Lietuvos teisininkai Dr. Pranas V. Raulinaitis (1972 N. Commonwealth Ave., Los Angeles) ir Jonas Kutra (3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, Calif.) turi nuosavą nekilnojamo turto pardavimo, "income tax" ir kitų patarnavimų įstaigas.

• "Kojinės", Antano Rūko komedija vaidinama sausio 20 d. parapijos salėje. Vaidina Dramos Sambūrio nariai. Vaidinimu Los Angelė yra nedaug, tad šiuo vaidinimu yra nemažas susidomėjimas.

• Alicia Dotts iš Los Angeles išvyko į Chicago. Ši Amerikoje gimusi lietuvaitė yra pianistė akompaniatorė. Chicagoje sausio 5 d. Alicia Dotts susituokė su Dr. Walteriu Kirstuku.

• Jonas Girskis, losangelietis, su kompanija pirkto automobilių plovimo įmonę ir benzino stotį -- 610 S. Victory Blvd., Burbank, Calif.

• Marija Fabijonienė, gyvenanti Hollywood, Calif., sausio 1 d. savo apartamentuose surengė vaišes chigagiečiams svečiams Dan Kuraičiui ir Povilui Saltimieriui. Dalyvavo nemažai losangeliečiai -- Dr. M. Naujokaitis su ponija, inž. J. Naujokaitis su ponija, Bronys Raila su ponija, Kazys Lukšys su ponija, Dr. V. P. Raulinaitis su ponija, F. Speecher su ponija, Algirdas Gustaitis ir kiti.

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Dabar, ne kada nors!

Labai gaila, bet esu įtikintas, kad mūsų tautinė stiprybė Amerikoje nepriklauso nuo kelių pranašų, šauklių, entuziastų, grafomanų ir pliauškalynių. Ji priklauso nuo mūsų visų, arba kaip dabar kukliau pradėjome vadinti, nuo mūsų bendruomenės.

Buvo ir dar vis bus pavienių išimčių, bet bendrai paėmus rašytojas yra savo metu visuomenės padarinys. Kokia dirva, koks tas vasarą oras, -- toks ir vasarojus. Žyvro sklypelyje geri rugiai ar kviečiai neauga, -- tik diršės, kukuliai, piktžolės. Neauga geros knygos, žurnalai ar laikraščiai, jei tam nėra trąšios visuomeninės dirvos, pagaliau jei nėra tokios visuomenės, kuriai visa tai skiriama.

Net ir geriausioj žemėj diegai nupūva, jei po dirvyje per daug vandens, ir nudžiūsta, jei sausra per ilgą. Reikia pusiausvyros, tinkamos atmosferos, palankaus oro. Gi mūsų visuomeninio požiūrio susirūpinimas tik savo asmeniniais reikalais ima reikštis jau ne kibirais, o baseiniais ir ežerais. Tad mūsų tautos kultūrinės sėklos Amerikoje tokioje per šlapioje dirvoje turės supūti. Ir iš kitos pusės, jei lietuvių bendruomenė Amerikoje lietuvių kultūros kūrėją palieka jo žyvro tame sklypelyje pliką, kaip tilviką, -- tai čia net pačios kvapniausios gėlės ilginiui turės nudžiūti.

Visa tai aišku, kaip paprasčiausias aritmetinis veiksmas. Nereikia čia daug teorijų ir painių psichologinių išnagrinėjimų. Ir krizė užėina nebe pirmą kartą. Praėjusio karo sąvartoje buvo girdėti balsų, kad lietuviška knyga ir laikraštis Amerikoje artinasi prie galo, skaitytojai ir rašytojai nyksta. O tuo tarpu lietuviško kraujo žmonių Amerikoje nebuvo -- umazžėje, vis nauji gimė ir dauginosi. Su vėliausia imigracijos banga daug kas šioje srityje vėl jaučiamai pagerėjo. Bet nei dešimtmetis neprabėgo ir knygos krizė prasidėjo iš naujo. O juk ir naujų lietuvių nesumažėjo. Jei kas dėl senatvės ar ligų turėjo pasitraukti į geresnį pasaulį, tai dar daugiau gimė ir užauga naujų.

Bet knyginkas Jonas Karvelis Chicagoje pareiškė: jis apsiimtų išleisti kiekvieną naują lietuvišką knygą, jeigu jai būtų tikrų 250 pirkėjų... Ką? Ar jau šitaip? Vadinasi, mūsų knyga Amerikoje, kur dabar turime ne vieną šimtą tūkstančių visai gerai gyvenančių tautiečių, sunkiai beturi vilties sulaukti net 250 jos vartotojų, nei nesakyti -- skaitytojų?

Jeigu būtų taip, tai mes jau esame pradę teisę vadintis ne tik lietuvių visuomene, ne tik lietuvių bendruomene, bet ir nors kiek reikšmingesne tautos atplaiša iš viso. Ir čia nekaltos jokios sąlygos ar aplinkybės, o tik mes patys -- ir senieji, ir jaunieji, ir vidutiniai, nes visi. Tuščia ir begėdiška būtų dar ieškoti kokių pateisinimų, aiškinimų, gaudenti ar bartis. Tuščia rašinėti skambias rezoliucijas, sakyti privates ir oficialias prakalbas, šaukti kultūros kongresus, išlaikyti įvairias neva kultūros draugijas ir "vaduoti Lietuvą". Kam visi tie pliauškalai, jeigu apčiuopiamas įrodymas toks tikras? Kultūrinės lietuvių visuomenės jau nėra. 250 tautiečių su knyga ne visuomenė, tai tik pavienių skaitytojų mažas būrelis. Rašytojui jau nebėra dirvos nei išgyventi, nei juo labiau augti.

Naujoji Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba šitokią padėtį svarstė. Ji yra liudininkė mūsų slinkimo į pakalnę. Bet ji tokių tamsių vilčių dar neturi, nes ji sudaryta iš labai naivių žmonių. Ji žino, kad užsienyje šiuo metu yra daugiau nei šimtas rankraščių, laukiančių leidėjo, bet nebeturinčių 250 skaitytojų. Vadinasi, vis tebėra galvojančių, jaučiančių, rašančių ir -- tikinčių tokio darbo prasmingumu.

Tad Valdyba tebėra pasiryžusi išlaikyti tradiciją, -- rasti lėšų skirti mūsų metinei literatūros premijai už geriausiu laikomą tytų išleistą veikalą. Tai be abejo ne atlyginimas kūrėjui už darbą ar jo nuopelnus, o tik pastanga

palaikyti atmosferą, tegu iš esmės klaidingą, kurioje rašytojas jaustųsi, kad jis nėra pasilikęs visai vienišas.

Išrinkus dviem metams LRD valdybą iš Los Angeles gyvenančių narių, mes turėjome sunkų rūpestį, kaip sudaryti premijai lėšas. Prileidom, kad mūsų augančios ir žydinčios kolonijos ambicija bei prestižas skaudžiai nukentėtų, jei mes nerastume atbalsio pirmiausia savųjų bičiulių tarpe. Pasiteiravę, nenusivylėm: mūsų kolonijoje radom ar tik ne jautresnį atbalsį lietuvių raštijos palaikymo reikalui, negu kitur. Kelių savaičių laikotarpyje premijos minimumui sudaryti mes suradome penkis mecenatus: B. Budginą, K. Galūną, kun. J. Kučingį, J. Ramanauską ir B. Starkienę.

Ačiū jiems. Laukime žymiai daugiau paramos iš savosios ir iš kitų lietuviškų kolonijų. Ji reikalinga ne tik premijai, bet ir eilei kitu rašto uždaviniui.

Kaip 1831, 1863 ar 1905 metais, mes šiandien vėl turime per didelę okupantinės tironijos ir laisvės jėgų nepusiausvyrą. Už geležinės uždangos maskolinis okupantas turi eibę galingų karinių ginklų. Bet kaip jis ten ypač remia ir privilegijuoja sovietinės kultūros ginklus: knygą, teatrą, spaudą, literatūrą, dailę, muziką ir filmą! Kaip jis riebiai palaiko mūsų pačių kraujo parazitų šioje sovietinės pramonės branšoje! Kam? O gi, kad greičiau nugalėtų mūsų tautos laisvės valią, dvasios savitumą, nepriklausomybės idėją.

Mūsų pajėgos čia daug mažesnės. O tačiau daugelis stovime ant pakankamai patvarių kojų ir be sunkumų galėtume sudaryti pagrindą savo dvasinei atramai.

Dabar gi mus tik prakalbininkai "guodžia": girdi, mūsų čia sukurti kultūriniai lobiai visvien kada nors bus nunešti į Lietuvą ir tautai padovanoti... Ačiū už tokią liežuvių patogiją ir nieko nekaštuojančią teoriją. Jau Roma beieškodama tuščio appeasementu su Maskva ir kita ranka glostydama sovietizmo prislėgtus Lenkijos, Ukrainos ar Lietuvos katalikus, sugalvojo paiką legendą apie "tylinčiąją bažnyčią". Dabar gi savieji mums peršą "tylinčios" literatūros ar muzikos legendą -- ten kada nors "nunešti" ir "padovanoti"...

Ne! Tie kultūros lobiai mums reikalingi kaip tik dabar ir jau čia. Reikalingi mums patiems, mūsų pačių dvasinei ir tautinei gyvybei išlaikyti. Ir reikalingi mūsų tautos likiminei kovai, kaip ginklas ir įrodymoji teisė, kad esame verti savarankiškai gyventi. Jų negalimi perkelti į tėvynę, išskyrus tik pagrindžio keliais, kurie užžėlę ir mūsų pačių užželdyti. Bet išspausdinti ir vartojami, jie jau dabar kalba ir kalbės Lietuvos naudai.

Tegu tik būna tinkama dirva ir palankus mūsų bendruomenės oras! To pasekoje gal pasiektume stambių laimėjimų literatūroje, dailėje, muzikoje, architektūroje ar teatre. Viskas kalbėtų mūsų tautos garbei ir laisvės teisei neabejotinai garsiau, įtikinamiau ir pastoviau už aną "akciją" iškaštųjų vadinamų politinių "žygių", memorandumų ar rezoliucijų, be pėdsako nusikėstančių tarptautinių įstaigų kanceliarijų sąslavynuose.

Pirmiau padėkime saviesiems ir tuo gyvenime patys, tik tada kursime pagrindą vilčiai, kad lietuviškasis genijus prasiskleis plačiau, prakalbės tėvynės garbei ir labui ne vientikmų, bet ir tarptautiniuose akiračiose.

Kolkas šiame krašte nei senieji, nei jaunieji to nenusipelnėm. Tad netroškime ko nors ypatingo gauti ir turėti, kol visi nesame atidavę savo asmeninės duoklės. Šešyspyro nebūtų buvę su 250 teatrinių žiūrovų kartą per metus. Nei Goethės, Hemingway, Adomo Mickievičiaus bei daugelio panašių su 250 jų pirmos ir vienintelės laidos raštų skaitytojais.

PROVIDENCE

IŠKILMINGA SUEIGA

Providence "Laisvės Varpo" Draugovė, vadovaujama s. v. vyr. sl. Juozo A. Staričenkos ir paukštyčių būrelis, vadovaujamas vyr. sk. vyr. sl. Jievos Paulauskienės, gruodžio mėn. 30 d. suruošė Jubiliejinių Metų

Iškilmingą Sueigą su skautiška programa ir Kalėdų Eglute mažiesiems. Buvo atsilankę ir Kalėdų senelis, kuris visus duosniai apdovanojo. Iškilmingoje dalyje buvo priimti raportai, skaitomi vienetų įsakymai, kuriuose paukštytėms, vilkiukams ir skautams pripažinti nauji patyrimo laipsniai. Skautas Viktoras Ša-

kalys, vilkiukų būrelio vadovas, buvo pakeltas į paskil-tininkus.

Meninę dalį atliko visi skautai, suvaidindami M. Ramunienės "Lietuviškos Kalėdos". Vaidinimo paruošimu rūpinosi sesė J. Paulauskienė, o komplikotų kaukių paruošimu J. A. Staričenka. Visi skautai ir skautės buvo pasipuošę naujais Jubiliejinių Metų ženklais.

Užsilbaigus meninei programai ir jaunimui pradėjus šokti apie eglutę, atėjo Kalėdų senelis, kuris privertė kiekvieną dovanos gavėją padėkluoti eilėraštį.

Vėliau buvo kavutė su užkandžiais, paruoštais mūsų kruopštaus Skautų Tėvų ir Rėmėjų Komiteto. Nors daugiausiai dalyvių buvo tėvai, tačiau matėsi ir svečių lietuvių bei amerikiečių.

"Laisvės Varpo" Draugovė ir paukštytės atliko metinį gerą darbą, pasiūsdami Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje piniginę auką.

(jas)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MID WEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

AKADEMINIS GYVENIMAS

Korp! Neo-Lithuania ir religija

Lietuvių tautos gerovė ir kūrybinga asmenybė yra Korp! Neo-Lithuania tikslas. Ar tai tik gražus idealas ar ir praktiška realybė?

Tauta yra jos tautiečiai. Tuo tarpu jos gyvenamasis plotas bei santvarka yra tik antraeiliniai dalykai. Tauta gali išnykti, nors dar liktų jos teritorija ir kas nors gal lyg jos vardu ten vykdytų valdžią. Lygiai taip pat ir Korp! Neo-Lithuania yra tai, kas yra jos nariai. Tuo tarpu jos įstatatai, statutai ir rūmai yra tik antraeiliniai dalykai. Išoriniai pirmojo vietos pasirodo forma, bet tikrumo pirmąjį turinys. Todėl kūrybinga ir tauri asmenybė yra tautinės nepriklausomybės sąlyga, kuri yra svarbiausia tarp kitų. Kurio būdu ji sudaroma?

Asmuo reiškiasi natūralinio gyvenimo pasireiškimo būdu: gyvenki pats ir leiskti gyventi kitiems. Jis susiduria su kitų interesais. Tame susidūrimo išskyla laisvės reikalas. Bet laisvė nesudaro ir neišsilaiko savaime. Ją supa išoriniai pavergimo ir išvidiniai negalavimo bei neveikimo pavojai. Čia susidaro individualizmo ir kolektizmo problema. Kraštutinis individualizmas naikina bendruomenę, o kraštutinis kolektizmas naikina asmenį. Kraštutinis totalitarizmas pavergia asmeninę iniciatyvą, o kraštutinis liberalizmas nesiskaito su tauta. Reikia darnaus pareigos ir laisvės suderinimo. Tame visada lengva. Laisvė tautinės

Dr. MARTYNAS KAVOLIS

nepriklausomybės laikais buvo apsaugojama tautinės valstybės saugumo priemonėmis, kurios galėjo pasireikšti prievartos būdais. Bet laisvė savos nepriklausomos valdžios sudarymo metu ir ypač svetimos valdžios priešpados metu įmanoma tik dideliu savo tautiečių laisvų įsipareigojimu, aukavimu ir atsakomybe. Laisvei reikia susiklausymo ir drausmės viršūnė ir apačioj. Kas nėra išmokęs susitvarkyti, susidrausminti, pasiūvesti ir aukotis, tas laisvės nevertas. Tame išryškėja valingos, kilnios ir taurios asmenybės reikšmė kultūriname, socialiniame ir politiniame

gyvenime. Tai nusakyta Korp! Neo-Lithuania įstatuose kaip jos tikslas. Bet kuriuo pagrindu tai buvo siekiama nepriklausomybės laikais ir kaip turi būti tęstina dabar?

Jaunimas suauga išvaizda ir turiniu. Visa pasireiškia subrendimu, amžiumi, mokslu, žiniomis, patyrimu, protu ir išmintim. Taip buvo visais laikais. Taip ir liks. Pasaulis keičiasi dabar daug smarkesniu tempu, negu kadaise. Daugelis norėtų pasikeitimą su laikyti, bet neįstengia. Su tuo reikia mums skaitytis. Negera pasenti ir nebeprisiderinti prienaui gyvenimo reikalavimų. Negera jaunimui per anksti pasenti ir surambėti lyg stuobriams. Bet bloga, kai kuris nors suaugęs žmogus nepasireiškia aukštu moralinio subrendimo laipsniu ir ima blaškytis bei vaikėti savo mintimis, žodžiais ir darbais. Žmogus be moralinio nugarkaulio yra socialinė blogybė. "Person of unstable character" yra pašaipa, kurios kratomasi ypač Amerikoje, nors jam akyse dėl dirbtinio mandagumo sakoma kartais net komplimentus. Žmogus pats asmeniškai yra kaltas, kai jame nepasireiškia išvidinis dvasios grožis, kai jam senstant ima jame mažėti jo išorinis kūno grožis. Tokį apsilėidimą vadiname nuodėmės sąvoka religinėje kalboje. Kurio būdu siektinas žmogaus pastovus būdas ir dvasinis grožis?

Organizacijos skiriasi profesiniu, idejiniu ir socialinio bendravimo turiniu. Profesinių organizacijų netrūksta niekur. Idejinės organizacijos vyravo studentuose Lietuvoje. Korp! Neo-Lithuania buvo jų pirmutinė. O socialinio bendravimo organizacijos, rodos, vyrauja amerikiečių studentų tarpe. Tokios rūšies organizaciją pasiūvė sau sudaryti ir kai kurie lietuvių studentai. Jų atstovas savo laiku apibūdino savo organizaciją kaip siekiančią sudaryti jaudius tarpusavyje sugyvenimo santykius.

Gyvenimas susideda iš praktinės, dabartinės ir ateities. Jis yra ištostas mums asmeniškai ir mūsų tautai eiti amžinybės linkme, kuri nepriklauso nuo laikinybės besikeičiančių sąlygų. Gyvenimo aktualijos sudaro tik gyvenimo dalį. Gyvenimas prievartaujamas, jei jis dirbtinai siaurinamas vien gyvenamąją vagą. Mums patiens ir mūsų tautai reikia realaus pastovumo, kad mūsų gyvenimas nebūtų blaškomas lyg bevalis laivelis laikinybės bangose. Kaip pasiekti tokį kūrybingą pastovumą ir prasmingą gyvenimą?

Religija yra svarbiausias veiksnys moraliniai tvirtai, kūrybingai ir tauriai asmenybei susidaryti ir pasireikšti. Krikščioniškoji religija yra asmens ir tautos pastovumo ir prasmingumo garantija krikščioniškame pasaulyje. Tiesa, religijos veiksnys jaunimui kartais atrodo nelabai reikalingas. Jaunimas gyvena humanistinėmis idėjomis. Jam kartais atrodo, kad jis gali apsieiti vien empiriškais savo paties, pasaulio ir žmonijos įėjimais, nesinaudodamas metafiziškuoju religijos veiksmu. Tačiau gyvenimo patirtis vėliau parodo, kad humanistinių veiksmų nepakanka sunkiausiais žmogaus gyvenimo momentais krizėse ir mirtyje.

Lietuvių dalyvavimas amerikiečių studentų organizacijose

Lietuviai, gyvendami tremtyje, ne visur randa grynai lietuvišką aplinką. Dėl to jiems sunku išlikti lietuviams, ypatingai jei jie niekad Lietuvoje negyveno arba Lietuvos visai nebeatsimena. Bet ir šiaip daugelis mūsų nuklysta į kraštutinumą. Vieni visai nutautėja, nebekalba savo gimtąja kalba, savo vaikų lietuviškai nemoko ir kartais net patys nebeprisipažįsta, kad jie kada nors buvo lietuviai. Šitie žmonės išsižada tos tautybės, kurioje jie gimė ir ne tik patys galutinai atsitraukia nuo jos, bet ir savo vaikams neduoda progos būti lietuviams.

Kiti galvoja, kad lietuviybė išlaikymui yra būtina visiškai atsisakymas bet kokio bendravimo su amerikiečiais. Norėdami patys išlikti ir savo vaikus išlaikyti lietuviams, jie viską skirsto į dvi grupes -- tai kas lietuviška ir tai kas ne lietuviška. Tik lietuviška organizacija, pasilinksmimas, draugas yra priimtina ir gera.

Kiekvienas kraštutinis kaip paprastai, yra neteisingas. Manau, kad būtų tikslu surasti būdą ne tik patiems išlikti lietuviams, bet, bendraujant su kitų tautų žmonėmis, sudaryti jų tarpe draugišką nuotaiką lietuviams ir, tuo pačiu lietuviškiems reikalingam.

Galime džiaugtis, kad daugumas lietuvių aktyviai stengiasi išlaikyti savo tautybę ir kalbą. Tiems, kurie tą darom, sunku įsivaizduoti, kaip galėtume kitaip gyventi. Be lietuviškos veiklos, be lietuviškų tradicijų, be lietuviškų laikraščių, organizacijų ir pasilinksmimų, atrodo, kad mūsų gyvenimas liktų tuščias ir beprasmiškas. Mums lietuviybė yra labai brangi, mes ją norim ir stengiamės išlaikyti. Jos niekad neatsisakysim, nes ji yra taip pat svarbi dalis mūsų asmenybės, kaip mūsų jaunystė, mūsų būdas.

Ar dalyvavimas amerikietiškoje organizacijoje ar gyvenime yra visai nesuderinamas su mūsų pasiryžimu išlikti lietuviams? Man atrodo, kad ne. Yra įmanoma dalyvauti ir pas amerikiečius ir pas lietuvius ir išlikti geru lietuviu. Einant į amerikietišką organizaciją, svarbu žinoti, kad stojant į ją kaip lietuviui, ne kaip nuošalūs žmonės. Galima bendrauti su amerikiečiais ir tuo pačiu išlaikyti savo lietuviybę, net ir aktyviai dalyvaujant jų organizacijose.

Jei reikėtų rinktis tarp ko nors lietuviško ar amerikietiško, esu tikra kad, jei branginam lietuviybę, pasirinksim tai, kas lietuviška. Pereitos vasaros neolituanų stovyklą turėjome gražų pavyzdį visiems lietuviams studentams, tai vieną korporantę, kuriai prireikė pasirinkti -- ar ji priklausys Korp! Neo-Lithuania, ar amerikietiška sorority. Ji atsisakė

RŪTA MACKEVIČIŪTĖ, Western Reserve Universiteto Clevelande studentė, aktyvi Korp. Neo-Lithuania seniorė.

sorority, kad galėtų pasilikti korporante. Tikiu, kad daugumas mūsų būtų taip pat pasirinkę. Mes brangų daiktą labai saugojam, jei žinom, kad yra galimybė jį pamesti. Tas pat yra su lietuvių. Sunkumai, su kuriais mes susiduriame norėdami išlikti lietuviams, daro mus atsargesniais ir atsparesniais.

Yra dar kitas būdas bendrauti su amerikiečiais. Nėra būtina visiems stoti į jų organizacijas. Šitas būdas turbūt yra pats geriausias.

Pavyzdžiui, Urbanos universitete lietuvių studentai turi savo sąjungą, kuri yra pripažinta viena iš universiteto organizacijų.

Kodėl įstojau į Korp! Neo-Lithuania

Korporacija yra studentų organizacija, jungianti tuos studentus, kurie sutinka su jos idealais ir siekia tų pačių tikslų. Įvairios korporacijos yra įsisteigusios skirtingais tikslais ir jų narius paprastai jungia bendros idėjos. Juk yra grynai profesinių korporacijų, kurių studentus jungia bendros profesijos, yra ir ideologinių, kurios jungia studentus tomis pačiomis idėjomis ir savo pasaulėžiūra.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra įvairių naujai atsikūrusių korporacijų, kurios veikė Lietuvoje. Dabar Amerikoje veikia Ateitininkai, Skautai Akademikai, Neo-Lithuanai, Santariečiai, profesinė Plieno korporacija ir kiti.

Lietuvoje skirtumai tarp įvairių jaunimo organizacijų buvo ryškesni ir labiau pabrėžiami, bet čia išėivijoje tie skirtumai vis mažėja ir visą lietuvišką jaunimą, nesvarbu kokioje organizacijoje, jungia tie dideli bendri tikslai:

Išlaikyti lietuvišką kultūrą tremtyje ir daryti viską, kad padėtų Lietuvai grąžinti nepriklausomybę.

Dėl ko gi aš pasirinkau Korp! Neo-Lithuania, jei ir kitų korporacijų veikloje tie bendrieji tikslai taip pat yra išryškunami? Tremtyje kiekvienas mūsų norime prisidėti ir dirbti Lietuvos labui. Nors mes ir esam jaunoji karta, išaugusi Amerikoje, tačiau jaučiam stiprų nesukaldomą ryšį su mūsų gimtąja žeme ir tauta. Lietuvos vargai, tai yra mūsų vargai ir jos kančia -- mūsų kančia. Mes esam Lietuvių tauta ir jei ne mes, tai kam kitam rūpės mūsų tautos likimas ir kas kitas dirbs ir aukosis kad kada nors šviestų vėl laisvės žiburs Lietuvos šaly.

Man atrodė, kad korporacija, kurios šūkis išėivijoje yra "Pro Patria" arčiausiai atitinka mano idealams. Man taip pat atrodė kad jaunimui, bręstančiam išėivijoje ir beinančiam akademinius mokslus, reikia burtis tokion organizacijon, kuri ypatingai rūpinasi lietuviškos kultūros išlaikymu ir stengiasi išugdyti mums stiprią lietuvišką asmenybę. Korp! Neo-Lithuania tikslai kaip tikrai yra tokie ir užtat man buvo ir yra patys artimiausi. Dėl to aš priėmiau Korp! Neo-Lithuania spalvas ir pasižadėjau visą rimtumu kiek tikta tesėsiu ir sugebėsiu, ruošti darbu ir gyvenimu "Pro Patria". Tas mano pažadas buvo palydėtas Maironio "Lietuva Brangi" ir many-

Šita sąjunga apima visus atskirus lietuviškus korporacijų narius ir duoda lietuviams progą pasireikšti tarp amerikiečių.

Žinoma, labai artimas bendravimas su kitataučiais sudaro nutautėjimo pavojų. Dėl to yra būtina dalyvauti ir lietuviškose organizacijose. Tik nuolatini ryšiai su kitais lietuviams pagelbės išlaikyti gyvą lietuviybę. Reikia tik noro išlikti lietuviu.

Kokia prasmė iš viso eiti į amerikietišką gyvenimą?

Neužtenka tik pasilikti lietuviams ir nepamiršti savo kalbos. Mes taip pat privalome stengtis, kad kiti, ypatingai amerikiečiai, susidarytų kiek įmanoma geresnę nuotaiką Lietuvai ir lietuviams. Mes su amerikiečiais dirbam, juos mokykloje susitinkam ir su jais praleidžiam daugelį dienų savo gyvenimo. Kaip mes plėsim Lietuvos vardą, jei mes šalinimės nuo amerikiečių arba jei mes juos prieš save nusistatysim? Mes norim, kad amerikiečiai turėtų gerą nuomonę apie lietuvių, ir žinotų apie Lietuvą ir jos reikalus. Mes tai galime padaryti, jei parodysim, kad esam garbingi, lojalūs, aktyvūs ir kūrybingi visuomenės nariai.

Mums reikia suderinti savo gyvenimą taip, kad gyvendami tarp amerikiečių, galėtumėm išlikti lietuviams. Mes tai padarysim, jei tikrai būsimė įsitikim, kad norim visada lietuviams likti, jei gerai patys pažinsim Lietuvą ir jos kultūrinę ir valstybinę tradicijas ir jei aktyviai dalyvausim lietuviškose organizacijose. Tada galėsime bedrauti ir su amerikiečiais, išlikdami gerais lietuviams. Taip mes išlaikysim lietuviybę savo gyvenime ir net sekančiose kartose galėsime išugdyti didžią meilę Lietuvai.

RŪTA MACKEVIČIŪTĖ

Žiuvys plauko, paukščiai skraido, o vaikai "Eglutę" skaito, nes tai laikraštis visų Lietuvos gerų vaikų...

"EGLUTĖ" — visų lietuvių vaikų laikraštis. Atlikim tautinę pareigą — paremkim lietuvišką vaikų spaudą.

VISI SKAITYKIM "EGLUTĘ".

Atsilyginkim skolą ir pratęsim prenumeratą. Užsakykim "Eglutę" savo vaikams ir anūkams. "Eglutė" yra tinkama dovana Kalėdoms, Gimimo ar Vardo Dienos progai.

Paraginkim draugus prenumeruoti "Eglutę" jų vaikams.

"Eglutės" skaitytojai — Lietuvos ateities.

"Eglutė" laukia jūsų rašinių.

"Eglutė" jūsų vaikų sąžinė.

"Eglutė" skaitysi — lietuvių išaugsi.

"Eglutė" — pirmieji žingsniai Lietuvos takais.

"Eglutė" — kiekvieno lietuviuko privaloma skaitymo knyga.

Prenumerata metams — \$4.00.

Administracijos adresas: "Eglutė"

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Connecticut

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dan Kuraitis Balfo kviečiamas atvyksta į Clevelandą ir sausio mėn. 12 dieną (šeštadienį), 6 val. vakare, šv. Jurgio parapijos salėje padarys pranešimą apie savo kelionės įspūdžius už geležinės uždangos.

Parodys ir filmą iš tos kelionės. Taip pat rodys filmą iš Lietuvos gyvenimo ir kelionių po kitus kraštus.

Balfo 68 sk. valdyba visus maloniai kviečia pasiklausti įdomaus pranešimo ir pasižiūrėti filmų. Įžanga suaugusiems — \$1.00. Jaunimui — \$0.25.

• Solistų D. Stankaitės ir S. Baro-Baranausko koncertas, rengiamas Ateities klubo, įvyksta sausio 19 d., 7 val. vak. Slovėnų Auditorijoje.

Bilietai gaunami pas Ateities klubo valdybos narius (pirm. P. Skardis), Spaudos kioske, Dirvoje, Lietuvių Prekybos namuose.

Šokiams gros neolithuanų orkestras. Veiks turtin-gas bufetas.

• Dail. Vytauto Raulinaičio skulptūros ir tapybos kūrinių paroda Clevelande atidaroma gegužės 11 d., o ne gegužės 4 d. kaip Dirvoje buvo skelbta.

• Klaipėdos krašto atvadavimo 40 m. sukakties paminėjimą Clevelande ruošia LVS Ramovė. Minėjimas įvyks Lietuvių salėje sau-

Praeitą sekmadienį, sausio 6 d. Naujosios parapijos salėje Clevelande buvo suruošta šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė, sutraukusi daug jaunimo ir tėvų. Nuotraukoje tėvų komiteto nariai ir mokytojai su kleb. Angelaičiu. Iš kairės: Laniauskas, Žilionis, Peckus, Kavaliūnas, Malėnienė, kleb. Angelaitis, Mackevičiūtė, Kavaliūnaitė ir Kazėnas.

sio 13 d., 11:30 val., sekmadienį. LVS Ramovė Clevelando skyrius kviečia visuomenę minėjime skaitlingai dalyvauti.

• Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 13 d., Karpių namuose, 345 E. 222nd St., 3 val. po pietų. Nariai prašomi gausiai dalyvauti. Bus renkama skyriaus nauja valdyba 1963 metams ir aptariama kiti skyriaus ir organizacijos reikalai. Šiemet vasarą įvyks ALT Sąjungos dvimetinis seimas.

• Cleveland Council on World Affairs, organizacija, daugiausia pasireiškianti paskaitų ir diskusijų ruošimu pasaulinės politikos

klausimais, pirmadienį sausio 14 d., 8:30 val. vak. She-raton-Cleveland viešbutyje ruošia Anglijos kario ir diplomato Fitzroy H. McLean paskaitą tema "Rusija ir šių dienų pasaulis".

Paskaitininkas laikomas autoritetu sovietų ir Azijos klausimuose ir yra autorius kelionių knygų.

• St. Clair Savings Assoc., pagal tos organizacijos prezidento Paul J. Schneller pranešimą, 1962 m. pasiekė naujų laimėjimų tiek sutau-pų, tiek paskolų, tiek ir turto pozicijose.

St. Clair Savings turtas pasiekė \$53,861,981.99, t. y. \$3,639,787.37 padidėjimas, lyginant su 1961 metais.

Indėlių suma — \$44,447,384.17 verta dėmesio, lyginant su 1961 m. — \$42,642,182.52.

Paskolos nekilnojama m m turtui išgyti iš \$43,574,936.51 pakilo iki \$46,647,718.06.

Visa tai rezultatas St. Clair Savings 46 metų mandagaus, draugiško ir inty-maus patarnavimo, kurį ap-vainikuoja pakėlimas divi-dendo iki 4½% nuo sausio 1 d. 1963 metų.

St. Clair Savings Cleve-lande turi keturias įstaigas: 813 E. 185 St., 6235 St. Clair Ave., 25000 Euclid Ave. ir naują Euclido įstaigą — 26000 Lake Shore Blvd.

GERAS MŪRINIS VIENOS SEIMOS NAMAS

Prie Warrensville Center ir Cedar Ave. (Cleveland Hts.). Gazo pečius, mūrinis garažas. Galite pirkti su mažu įmokėjimu ir tuojau įsikraustyti, nes namas jau yra laisvas. \$17,900.

2 Salūnai su likerio leidimais, taip pat Cleveland Hts.

Geros pajamos! Geros vietos! Parkinimas automobiliams. Už vieną iš jų prašo \$35,000, o kitą jūs galite pirkti tik už \$17,500.

J. ŠIRVAITIS
WM. T. BYRNE REAL ESTATE

MU 1-6100 — office,
KE 1-4080 — home
(2, 3, 4)

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

• Svetimšalių registracija. Neturintieji JAV pilietybės privalo pranešti savo adresus, užpildant specialias korteles. JAV Imigracijos ir Naturalizacijos įstaiga praneša, kad sausio mėnuo skiriamas tai registracijai. Registracijai kortelės gaunamos pašto įstaigose. Jas užpildžius, negalima jų išsiųsti paštu, bet reikia asmeniškai grąžinti pašto įstaigon.

Neužsiregistravę bus baudžiami.

Kalėdų senelis (A. Kavaliūnas) buvo visų vaikų didžiausio dėmesio centre. Nuotraukoje A. Jonaitienės dukrelė gauna dovanų iš Kalėdų senelio...

J. Garlos nuotrauka

Jaunosios šokėjos Jokubaitytės išpildė Žilvino ir Eglės šokį. J. Garlos nuotrauka

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai vadovaujami mokyto. Kazėno, išpildė meninę programą. V. Pliodžinsko nuotrauka

Clevelando lietuviai budžiai per Kalėdų šventes suruošė netoli Clevelando žiemos stovyklą, kur žiemos sporto mėgėjai turėjo daug malonumo ir džiaugsmo.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ANNOUNCING
NEW RATE
STARTING

January 1, 1963

4½%

on all deposits
made by

January 15, 1963

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

ACCOUNTS INSURED
TO \$10,000.00

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

HOUSE FOR SALE

Kirtland \$12,600

The perfect retirement or starter home, newly decorated, pleasant and light, large living room with dining area at one end, spacious kitchen, 2 bedrooms, utility room and attached garage. This is not a remodeled cottage.

Commercial

312 ft. frontage; sturdy house in rear. Over 19 acres. \$31,800.

A. C. Shields
KIRTLAND VILLAGE
WH 2-1861 MLS REALTORS

HELP WANTED FEMALE

STENOGRAPHER
TEMPORARY

We are in need of experienced stenographer in either shorthand or dictaphone skills who is available for the next 3 Mos.

Please apply 1122 Terminal Tower.

COMPTOMETER OPERATORS
TEMPORARY

We are in need of (4) experienced operators who can work for 2 weeks to 3 Months.

Please apply 1122 Terminal Tower.

HELP WANTED MALE

2—SALESMEN—AMBITIOUS
Permanent position. Established Local Company. Licensed in Ohio & Penn. is expanding its Cleveland operation. Age 23-35 an opportunity for man with limited or no experience to train for job with future.

Must be honest, serious minded and able to furnish references, car essential. For the right man we offer a proven sales program, weekly guarantee while training paid vacation. Apply in person only. 10:30 A. M. to 1:30 P. M. 10025 Euclid Ave. (3, 4)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

BURNING MACHINE
OPERATOR ACETYLENE
STRUCTURAL
FABRICATION.

BARTLETT-SNOW-
PACIFIC

6200 Harvard

(2, 3)

PETS FOR SALE

Why Do More People
Buy Pets at
ALL-PETS

THAN ANY OTHER PLACE?

L
O
O
K

Pups are wormed!

Pups have puppy shots!

Pups are fed properly!

Largest selection anywhere!

1-Year Replacement Guarantee!

Available nowhere else in the country! Housebreaking cages available. FREE information center on pets. AL-WAYS have in kennel or can get 100 AKC breeds. 72-hour delivery on breeds not in stock.

NO MONEY DOWN

LET US BRING A PUPPY SELECTION TO YOUR HOME. Westie Cairn Terriers, Schnauzers, Boston, Shepherd, Peke, Dach, Spitz, English Bulls, Toy Fox, Poms, Scotties, Elkhound, Beagles, Yorkshire Terriers, Chihuahua, Collie Shelties, Schipperke, Cocker, Basenji, Poodles, Wire Hair Terriers, etc. Monkeys \$15.95. Parrots, tropicals and marine fish. Kennel and store open till 9 p. m.

1-YEAR HEALTH

GUARANTEE

5300 W. 130th St. OR 1-4432
Southland Shopping Center VI 2-3334
All Pets Country Club.

ALL PETS COUNTRY CLUB

Hair or can get 100 breeds

NO MONEY DOWN

1-YEAR HEALTH

GUARANTEE

Marine-Tropical Fish

Parrots, Parakeets, Canaries.

5300 W. 130th St. OR 1-4432

Southland Shopping Center

VI 2-3334

DAILY GROOMING

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui atsiuntė aukų: dr. V. Ramanauskas, iš Cleveland, Ohio — 85 dol., K. Andruškevičius, iš Montrealio, Kanados — 110 dolerių. Gauta paskirai 25 dol. Viso 220 dol.

• Aleksandras Merkelis, Prezidento Antano Smetonos monografijos autorius, šį savaitgalį lankėsi Clevelande. Su redaktorium — Vilties spaustuvės vedėju J. P. Palukaičiu aptarė monografijos spausdinimo reikalus. Paviešėjęs vyr. redaktoriaus J. Čiuberkio namuose, A. Merkelis aplankė žurnalistą Vyt. A. Braziulį ir likusią laiko dalį praleido Smetonų šeimoje, papildydamas monografijai svarbią medžiagą.

• Ličkus Petras, gyvenantis 714 West 30th St., Chicago, Ill., įnešė į Lietuvos Fondo sąskaitą šimtą dolerių, tuo tapdamas pilna-teisiu fondo nariu. Lietuvių Bendruomenės New Yorko Pirmoji Apylinkė įteikė Lietuvos Fondui 50 dol. auką.

• SLA prezidentas Povilas Dargis, jau 30 metų vadovauja lietuvių radijo programai Pittsburghe. Jo lietuvišką programą transliavusi stotis sustiprino savo galingumą iš 1,000 į 5,000 watų. Tuo būdu tas transliacijas lengvai galima girdėti Ohio, Marylando ir W. Virginijos valstijose.

Programa duodama sekmadieniais nuo 12:30 iki 1 val. p. p. per radijo stotį WPIT Pittsburghe.

• Birutė Jankauskaitė-Prapuolenienė išvertė iš prancūzų kalbos ir paruošė spaudai Comtesse de Segur "Sofijos nelaimės". Tai įdomios ir vaiko pasaulį taikliai nagrinėjančios pasakaitės. Sausio mėn. jos pradedamos spausdinti "Eglutėje".

• Į Lietuvos Fondą pilna-teisiais nariais įsijungė kun. P. Patlaba, gyv. 1515 So. 50 Ave., Chicago 50, Ill., Valerijonas Balčiūnas, 87 Engelwood Ave., W. Hartford 10, Conn. ir A. Dragunevičius, 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., įmokėję fondo sąskaiton po šimtą dolerių.

Pianistas Andrius Kuprevičius

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTO DETROITE BELAUKIANT

Po penkerių metų pertraukos Andrius Kuprevičius vėl atvažiuoja koncertuoti į Detroitą. Šį kartą jis yra kviečiamas pačių amerikiečių. Kaip pagarsėjęs pianistas, Mercy College studentams duos pavyzdinį koncertą, parodant tikrąjį kelią į muzikos pedagogiką. Mums lietuviams tuo labiau džiugu, kad A. Kuprevičius ir amerikiečiams yra žinomas, kaip vienas iš pasižymėjusių pianistų Amerikoje.

Kai 1957 m. spalio mėn. 20 d. Detroito Kultūros Klubas buvo suruošęs Meno Instituto patalpose A. Kuprevičiaus koncertą, atsilankė, palyginus, negausus muzikos mėgėjų būrelis, nors pats koncertas buvo įspūdingas, įvairus ir aukšto lygio. Ne vienas dar ir šiandien prisimena, kaip A.

Kuprevičius fortepijono muzikos garsais sugebėjo išreikšti tai, ką norėjo pasakyti Schubert'as, Liszt'as, Chopin'as, Ravel'is ir mūsų muzikas ir kompozitorius Gaidelis.

A. Kuprevičius užaugo muzikų šeimoje, nes pirminės žinias apie skambinimą įgijo pas motiną. 1939 m. baigęs Kauno Muzikos Konservatoriją pas prof. V. Ruzickį, studijas gilino Vokietijoje. Savo veiklą išvystė po II-o pasaulinio karo koncertuodamas V. Vokietijoje, Austrijoje ir Šveicarijoje. 1946 m. A. Kuprevičius tarptautiniame muzikų konkurse Ženevoje iš geriausių Europos pianistų pateko į finalines varžybas ir gavo garbės diplomą. 1948 m. atvykęs į Argentina buvo muzikos mokytoju ir vadovavo Buenos Aires "Dainos" cho-

ru. Nuo 1954 m. profesoriauja Ohio Muzikos Mokykloje, Clevelande. Kanadoje ir JAV yra davęs eilę koncertų, apie kuriuos amerikiečių muzikos kritikai atsiliepia palankiai.

Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės Valdyba šį mūsų garsaus pianisto koncertą remia ir kviečia visus lietuvius kuo skaitlingiau dalyvauti. Klysta, kurie tokios rūšies koncertų nelanko arba tiesiog pasisako, kad nelabai mėgsta. Tenka priminti, ypač jauniui, kad pianinas šiandien yra pats pagrindinis muzikos instrumentas, kuriuo remiasi visas muzikinis auklėjimas ir didesne dalimi visa muzikinė kūryba. Ir fortepijono literatūra yra pati gausiausia, kuri įsigalėjo nuo J. S. Bach'o laikų, ryšium su jo paties preliudų ir fugų rinkiniu, kurių net 48 buvo parašytos kiekvienoje tonacijoje.

Koncertas įvyks vasario mėn. 3 d., 6 val. 30 min. p. p. Mercy College auditorijoje, kuri talpina iki 800 žmonių. Taip pat yra didelės mašinoms pasistatyti sklypas. Privažiavimas irgi patogus ir prie gerų kelių: Southfield ir Outer Drive. St. Slizys

Balfo susirinkimas

Balfo 76-to skyriaus visuotinis narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, š. m. sausio 13 d., 12 val. 30 min., Lietuvių Namuose. Dienotvarkėje valdybos rinkimai ir einamieji reikalai. Visi skyriaus nariai kviečiami dalyvauti. Susirinkimas bus skaitymas teisėtų nežiūrint dalyvių skaičiaus. Valdyba

Lietuvių Kultūros Klubo Metinis susirinkimas

Kultūros klubas našiai pasidarbuoja ir gyvai reiškiasi lietuvių kultūriniame gyvenime. Kasmet suruošiama bent viena dailės meno paroda (1962 m. tokia paroda buvo suruošta dail. Vl. Stančikaitei - Abraitienėi), dalyvaujama gausioje tautų šeimoje Tarpt. Institute "old market" ruošiant tautodailės parodą ir kas šeši mėn. didžiojoje salėje (Tarpt. Institute) puošiama lietuviams skirtoji vitrina — langas. Žodžiu, Lietuvių Kultūros Klubas atstovauja lietuvių kultūrą tarptautinėje šeimoje. Gaila būtų, jeigu mes tą amerikine šeimą apleistume. Kasmet rengiamą tarptautinę mugę Detroito aplanke apie 25,000 žmonių. Verta dėmesio auditorija. Bet ruošiant parodą, atstovaujant šakotąją lietuvių kultūrą, reikalingi ne tik kultūros darbuotojai bei tautodailės ekspozitai: reikalingos taipogi naujos idėjos, nauji būdai kuo nors pasitarnauti pavergtą ir Lietuvai — jos menui, jos kultūrai, jos laisvės bylai. 1963 m. sukanka 10 metų kai tyliai dirbamas tas svarbus darbas. Taigi Detroito Lietuvių Kultūros Klubas šiemet mini 10 metų veiklos sukaktį. Tam darbui atlikti pristinga kai kada lietuviškų rankų, lietuviškų širdžių, lietuviško kraujo. Kviečiami nauji nariai. Metinis mokymasis tik 1,50 dol.

Gera proga naujiems nariams į šį veiklų klubą įsirašyti nariais: sausio 13

CHICAGO

Šaunus Naujų Metų sutikimas

Nuo pirmojo suruošto Naujų Metų sutikimo, L. T. A. Sambūrio ir Korp. Neo-Lithuania rengiamieji Naujų Metų sutikimo parengimai virto tradicija, kuri jau nebetelpa Midwest viešbučio ribose. Rengėjams tektų pagalvoti apie erdvesnę salę, nes kas metai lieka keli šimtai nusivylusių, negalintių patekti salėn dėl vietos stokos.

Ir šiemet salė buvo užpildyta. Bet tai nekenkė puikiai nuotakai, kurią kėlė ne tik gyvas ir jaunatviškas neo-lithuanų orkestras, bet ir rengėjų gražiai išpuošta salė, skoningai paruošti stalai ir visad sava, artima publika.

Parengimas pasižymėjo pastebimu rengėjų noru visais atžvilgiais išlaikyti gerą, bet kartu ir drausmingą nuotaką. Jaunatviškos dainos ir šokiai derinosi su vyresnės kartos svečių nuotakomis ir visoje salėje buvo jaučiama darni ir sava atmosfera.

Naujų Metų sutikimas tarnauja ne vien tik savųjų susitikimui ir pasižmonėjimui, bet gautasis pelnas pagelbėti mūsų akademinio jaunimo siekiams, ruošiant stovyklas ir kitus organizacinius užsimojimus.

• Mūsų pajūrio 40 metų iškilmingame minėjime Chicagoje šalia Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos dalyvauja Chicago jūrų skaučių "Juodkrantės" ir skaut. "Baltijos Jūros" tūntai bei skaut. akadem. Korp. "Gintaras" ir L. Kūrėjų Savanorių Sąjunga, L. V. S. "Ramovė", V. D. Saulių Kuopa bei Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Kaip lietuvių visuomenė, taip ir minėtų organizacijų nariai yra nuoširdžiai kviečiami parengime dalyvauti. Parengimas įvyks, kaip jau minėta, sausio 13 d., 2:30 val. p. p. Jaunimo Centre.

BOSTON

Pabaltiečių Sąjungos Metinis susirinkimas

Sausio 13 d., 3 val. pietų, International Instituto patalpose (190 Beacon St., Bostone), įvyks Pabaltiečių Sąjungos metinis susirinkimas.

Programoje: valdybos pranešimas apie metinę veiklą; F. Šidlausko paskaita "Menas Bostone — nuolatinė krizė" ir meninė programa išpildys: J. MENKE — fleita ir M. EFERTS — piano.

Po programos pasikalbėjimai ir diskusijos prie bendros kavutės. Valdyba kviečia visus narius su svečiais gausiai dalyvauti.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

d., 4 val. p. p. — sekmadienį — International Instituto patalpose, 111 E. Kirby, įvyksta metinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba. Veiks tradicinė vašingųjų šeimininkių kavutė. mg.

Mūsų Mielą Talkininę

V. KALENDRIENĖ,

jos brangiai motutei Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir skausmu dalijasi

LNT Moterų Būrelio narės Torontė

Buv. mano mokytojai mylimai brolienei

TERESEI TOTORAITIENEI

Lietuvoje mirus, MARIJONUI TOTORAICIUI su šeima reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

F. Braun ir sūnus Leopoldas

MYKOLUI AUGUSTINAVIČIUI

Lietuvoje mirus, sūnų inž. JUOŽĄ AUGUSTINAVIČIŲ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Regina ir Jonas Čiuberkiai

Mielam

KAZIMIERUI GAIŽUČIUI

ir šeimai, jo mylimai motinai Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime

V. ir J. Minkūnai

A. A.

ANTANUI STEIKŪNUI

mirus, jo žmonai ELENAI, sūnui JONUI ir dukterims ELENAI ir SOFIJAI su šeimomis, reiškiamo gilią užuojautą

Marija Skorobogatienė ir dukterys

A. A.

ANTANUI STEIKŪNUI

mirus, ELENĄ STEIKŪNIENĘ, dukras ir sūnų bei artimuosius giliai užjaučia

Kristina Steikūnienė

A. A.

SABINUI GAUBAI

netikėtai mirus, jo žmoną, sūnų ir dukterį nuoširdžiai užjaučia

Žaliūnų ir Mironų šeimos

Skaniausius valgius gamins MOTINŲ KLUBO virtuvė. Geriausi gėrimai pagal svečių pageidavimus.

Programą išpildo MOKYKLOS MOKINIAI.

CHICAGOS AUKŠTESNIOSIOS LITUANISTIKOS MOKYKLOS TRADICINIS VAKARAS

I V Y K S T A

1963 m. sausio mėn. 12 d., šeštadienį, 7 val. vakaro

Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicagoje.

Kviečiame visus atsilankyti ir linksmoje — lietuviškoje nuotaikoje praleisti laiką. Už įėjimą aukojama.

GROJA DU DIDELI ORKESTRAI: Didžiojoje salėje — MARKAUSKO orkestras, žemutinėje salėje — ŠV. RITOS MOKYKLOS orkestras.

Staliukai didžiojoje salėje.

Pelnas — mokyklos išlaikymui.